

CONCEPTVERSLAG VAN DE EXTRA VERGADERING VAN DE RAAD DER
GEMEENTE HAARLEM OP DONDERDAG 20 MEI 2014 OM 20.00 UUR

Voorzitter: de heer B.B. Schneiders
Griffier: mevrouw J. Spier
Wethouders: de heer E.P. Cassee, de heer J.C. van der Hoek, de heer C. Mooij, de
heer L. Mulder en de heer J. Nieuwenburg

Aanwezig zijn 38 leden: de heer M. Aynan (PvdA), de heer A. Azannay (GroenLinks Haarlem), de heer R.H. Berkhout (GroenLinks Haarlem), de heer J. Boer (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw I.C. Crul (Actiepartij), mevrouw A. Dekker (D66), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer M. El Aichi (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer B. Gün (GroenLinks Haarlem), de heer W. van Haga (VVD), mevrouw M.D.A. Huysse (GroenLinks Haarlem), de heer E. de Jongh (D66), de heer R.G.J. de Jong (VVD), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw F. de Leeuw (Ouderenpartij Haarlem), de heer B. van Leeuwen (D66), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer G. Nederbragt (D66), mevrouw S. Özogul (SP), mevrouw M. Pippel (D66), mevrouw E. de Raadt (CDA), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw A. Ramsodit (PvdA), de heer M.J.A.E. van Rijssenbeek (D66), mevrouw M.C.M. Schopman (PvdA), mevrouw C.Y. Sikkema (GroenLinks Haarlem), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer M. Snoek (CDA), de heer P. Spijkerman (D66), mevrouw M.A. Sterenberg (VVD), de heer F.C. Visser (ChristenUnie), de heer J. Vrugt (Actiepartij) en mevrouw L.C. van Zetten (D66)
Afwezig: de heer A.F. Bloem (SP)

Eveneens aanwezig: mevrouw S.K. Klazes (GroenLinks) en de heer J.J. Visser (CDA)

1. OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

De VOORZITTER: Dames en heren, hartelijk welkom. De heer Bloem van de SP is verlaat en de heer Boer van de VVD zal vanavond niet aanwezig zijn. Een bijzonder woord van welkom natuurlijk aan alle mensen op de publieke tribune die ofwel komen voor het afscheid van de vertrekkende wethouders ofwel voor de installatie van de nieuwe wethouders. We zullen er bijzondere bijeenkomst van maken die naar verwachting wel wat langer zal gaan duren. Dat hebben we natuurlijk wel zelf in de hand.

Ik zou willen beginnen met het afscheid van de huidige wethouders en daarvoor ga ik hen toespreken.

2. AFSCHIED VAN DE WETHOUDERS MOOIJ, MULDER EN
NIEUWENBURG

De VOORZITTER: Geachte leden van de raad en geachte leden van het college. De afgelopen weken na de verkiezingen hebben we in een periode van betrekkelijke windstilte verkeerd. Achter de schermen werd hard gewerkt aan het vormen van een nieuwe coalitie en aan een nieuw coalitieakkoord. Die fase is nu achter de rug en het lijkt mij op zijn plaats om dank uit te spreken aan allen die zich hebben ingespannen om dit tijdrovende proces tot een goed einde te brengen. Het resultaat zal hier inderdaad verschillend worden gewogen, maar de waardering voor ieders inspanningen zal waarschijnlijk unaniem zijn. Ook veel dank voor de ondersteuning die vanuit de ambtelijke organisatie werd geleverd. Er is nu dus een nieuwe koers en een nieuwe bemanning, een nieuwe bemanning die een goede mix vormt van mannen en vrouwen, van jong en ietsje ouder, van ervaring en nieuw elan, maar voor alles van jeugdig

enthousiasme. Het is dus tijd om straks de zeilen te hijsen en van wal te steken. Voordat we dat gaan doen, nemen we afscheid van het zittende college. Het college dat vier jaar geleden van start ging en toen begon met drie wethouders van buiten de raad en zelfs van buiten de stad en daardoor in de wandelgangen wel eens werd aangeduid als het vreemdelingenlegioen. Het college trad aan in een turbulente periode die de vooravond vormde van de grootste bezuinigingsoperatie die onze stad ooit heeft doorgevoerd. De periode daarvoor werd nu juist gekenmerkt door economische bloei, waardoor de stad zich op allerlei terreinen zichtbaar ontwikkelde en verbeterde. Het aanjagen en faciliteren van groei en ontwikkeling maakten plaats voor beheren en beheersen. Dat lijkt natuurlijk minder sexy en wervend en dat is het denk ik ook, maar de realiteit van lokaal bestuur is dat je heel erg pragmatisch moet doen wat nodig is. Daarin lijken we te zijn geslaagd. De bezuinigingen zijn grotendeels ingevuld en uitgevoerd, de ambtelijke organisatie is afgeslankt en de nieuwe stadskantoren zorgen ervoor dat de organisatie er weer jaren goed gefaciliteerd tegenaan kan. Wij hebben een lange avond voor de boeg, ik zei het al, dus het voert te ver om hier uitgebreid in te gaan op alles wat er in de afgelopen periode door de verschillende collegeleden tot stand is gebracht of wat er allemaal misschien niet is gelukt. Daarvoor verwijs ik u graag naar de jaarverslagen die zo fraai zijn vormgegeven met smiley's of met sipkijkende figuurtjes. Mocht u daarin een emotie missen, dan raad ik u aan de archieven van het Haarlems Dagblad na te gaan. Voor nu wil ik vaststellen dat onze jongens zoals ze ook wel werden aangeduid in uitstekende onderlinge verhoudingen hebben gewerkt. De collegevergaderingen waren aan de ene kant altijd zakelijk en aan de andere kant hebben we altijd veel plezier gehad en collegiaal bestuurd. In het bijzonder ook door zo nu en dan tijd te besteden aan knap opgebouwde, ideologische redeneringen die na een paar dodelijke relativeringen al snel in de prullenbak terecht kwamen. Ik zei het al: gemeentepolitiek is vooral een kwestie van de koe bij de hoorns vatten en pragmatisch problemen oplossen. Daarin waren we denk ik best goed. Dames en heren, als ik het goed zie, wijst alles in de richting dat de benoemingen van de heren Cassee en Van der Hoek voor vier jaar geprolongeerd zullen worden. Desalniettemin wil ik hen hartelijk bedanken voor hun inzet voor de stad in de afgelopen vier jaar. Het is mooi dat zij hun ervaring en kwaliteit voor de komende vier jaar weer ter beschikking stellen. Omdat dat niet geldt voor de heren Nieuwenburg, Mooij en Mulder, wil ik hen in het bijzonder bedanken voor hun goede diensten en een paar vrolijke woorden tot hen richten, om te beginnen bij wethouder Mooij.

Waarde Cornelis, onze stadsgenoot Boudewijn de Groot schreef ooit het lied Hoe sterk is de eenzame fietser. Bij dat lied moet ik eigenlijk altijd aan jou denken en dat geldt voor meer mensen hier. Het is een herkenbaar beeld. Sommigen weten en wie het nog niet wist, weet dat sinds dat bijzondere interview van hedenochtend dat jij in de zomer zonder enige vorm van training op de fiets stapt en, alleen voorzien van een tentje en een ouderwetse landkaart, naar een bestemming vertrekt. Vorig jaar was dat naar Zwitserland om het geboortehuis van Voltaire te bezoeken. Binnenkort stapt je op richting de Noordkaap, heen en weer iets meer dan 5000 km. Zonder telefoon, want volgens jou bestaan er nog steeds telefoencellen onderweg, maar met een vulpen en een potje inkt om brieven aan vrienden te sturen. Vermoedelijk ook met voldoende pijptabak zodat je al fietsend zo nu en dan een pijpje kunt stoppen. Hoe sterk is dus de eenzame fietser? In jouw geval luidt het antwoord: beresterk. De sterke eenzame fietser is tegelijkertijd een geweldige metafoor voor de manier waarop jij hier wethouder was. Zonder training of voorbereiding stapte je hier op de wethoudersfiets. Zonder telefoon, zodat ik je letterlijk wel eens moest gaan zoeken in de stad. Met de opdracht bij je aantreden om de computer onmiddellijk van je bureau te verwijderen en met je vulpen in de aanslag als alternatief voor al die moderniteit. Daarbij stug doortrappend om zonder omwegen op je doel af te gaan. Met die stijl was je zonder al te veel tijdsbesteding een heel effectieve wethouder. De ruime bestuurlijke ervaring als wethouder en locoburgemeester in een eerdere periode

in Haarlem en je lidmaatschap van Gedeputeerde Staten gaven je daarbij natuurlijk een geweldige basis. De periode dat je waarnemend burgemeester mocht zijn op het voormalige eiland Marken - waar ze tegenwoordig ook computers schijnen te hebben – én in Monnikendam vormen natuurlijk wel de kroon op je carrière, die er tevens voor zorgde dat wij in het college altijd zo goed met elkaar konden opschieten. Cornelis, heel veel dank voor je inzet en voor je grote verdienste voor onze stad. Ik zou zeggen: kom na je tocht weer veilig terug naar jouw natuurlijke biotoop Haarlem.

Dan stap ik over naar Jan. Jan, na het verhaal over de fiets van Cornelius, wil ik bij jou ook enigszins in de sfeer van de mobiliteit blijven. Alhoewel ook jij een fervent fietser bent, wil ik het even hebben over de overeenkomsten die bestaan tussen verschillende typen auto's en tussen verschillende typen bestuurders. Er zijn bepaalde Franse auto's die meteen beginnen te roesten wanneer je ze de garage uitrijdt en de glans is er dan al snel vanaf. Na verloop van tijd gaat alles los zitten en valt alles eraf. Uit de uitlaat komt roet en vaart zit er niet meer in. Zo gaat het ook wel eens met de wethouders of sommige burgemeesters. Maar je hebt ook andere type auto's, bijvoorbeeld de Duitse diesel. Daarmee ben jij het best te vergelijken. Het type dat altijd maar doorgaat, heel veel aankan, altijd op de inhaalstrook van de snelweg zit met het knipperlicht naar links om aan te duiden dat je haast hebt en er dringend langs moet. Na acht jaar zie je dan misschien ergens een klein krasje of een bustje, maar een autohandelaar zou daarover zeggen dat daaruit blijkt dat hij nu pas lekker is ingereden. Zo is het ook met jou, Jan. Je bent nu acht jaar wethouder hier in Haarlem geweest, nadat je ook al acht jaar in de raad had gezeten. Je hebt een heel breed spectrum aan portefeuilles gedaan en je was locoburgemeester. Je zou kunnen zeggen dat je een diesel bent met alle denkbare opties. We zijn je heel veel dank verschuldigd voor al het werk dat je in de afgelopen perioden als raadslid en als wethouder ten behoeve van onze mooie stad hebt verzet. Overbodig te zeggen dat ik het ook persoonlijk heel jammer vind dat er een einde komt aan onze intensieve manier van samenwerken. Dankjewel!

Dan kom ik bij Lukas. Natuurlijk zou ik even willen voortborduren op het thema mobiliteit als metafoor, maar je weet, GroenLinks en mobiliteit, dat is oppassen geblazen. Voor je het weet, zeg ik iets verkeerd en ik weet zeker dat Lukas en niet op zit te wachten dat ik het hier ga hebben over zijn prachtige oude Saab die bepaald niet aan de meest recente milieueisen voldoet. Ik ben inmiddels in de valkuil getrapt, maar dit terzijde. Lukas, je bent een fervent schaker, iemand die het veld overziet en goed nadenkt voordat hij een zet doet. In het schaakspel ben je niet zomaar een pion. Je bent het best te vergelijken met het paard. Toen Rob van Doorn aftrad, was je bereid om in te springen. Je stapte in het college en je nam daar het betrekkelijk zware pakket van je voorganger over. Dat beviel uitstekend. Je bracht rust en stabiliteit en je kon heel goed relativeren. Je bent echt een teamplayer. Je lag goed in de raad en bij partijen in de stad. Maar terug naar het schaakspel. Kenners weten dat een paard soms schichtig kan zijn en weigert om te springen. Dat hebben we vorige week gezien toen je vrij onverwacht bekend maakte je te willen terugtrekken als wethouderskandidaat en naar verluidt moest je in een heel kort tijdsbestek een besluit nemen. Dat is iets wat je van een schaker, die alles wil afwegen, nauwelijks kunt vragen. Daardoor besloot je deze keer de sprong niet te wagen en daardoor, Lukas, gaan we min of meer onverwacht zonder jou verder. Dat neemt niet weg dat velen, waaronder ikzelf, zich hadden verheugd op een bestendinging van de vriendschappelijke samenwerking. Lukas, dank voor je inzet voor onze stad en we hopen dat het je in de toekomst in alle opzichten goed gaat.

Dames en heren, ik begrijp dat ook leden van de raad het woord willen voeren ik begin bij de heer Fritz.

De heer FRITZ: Dank u wel, voorzitter. Het wordt vanavond een feestelijke avond, want we gaan een nieuwe college installeren. Helaas heeft dat ook een keerzijde namelijk dat we afscheid moeten nemen van een aantal mensen dat zich de afgelopen jaren, de een langer, de ander wat korter als wethouder van onze stad heeft ingezet. Drie echte bestuurders. Dat is wat jullie drieën kenmerkt. Drie bestuurders die in onze fractie, maar volgens mij breed in de raad, op heel veel waardering konden rekenen en die door oppositie en coalitie gewaardeerd werden als echte bestuurders. Lukas en Cornelis zaten maar kort, hoewel beiden in deze stad een enorme geschiedenis hebben en al op eerdere momenten van alles voor de stad hebben betekend. En de afgelopen korte tijd waarop we nu terugkijken, hebben jullie beiden iets bijzonders gedaan. Jullie hebben het vertrouwen tussen raad en college over bepaalde onderwerpen die jullie overnamen in een razendsnel tempo weten te herstellen - wat in de periode daarvoor wel eens lastig was. Cornelis op het gebied van financiën, huisvesting van het gemeentelijk apparaat en Lukas op het gebied van verkeer en vervoer. Dat is echt een prestatie. Daarvoor zijn wij jullie heel dankbaar en ik vind het echt bijzonder dat dat in zo'n korte tijd is gelukt. Wij nemen vanavond als fractie natuurlijk vooral afscheid van onze eigen wethouder, Jan Nieuwenburg. Jan heeft 16 jaar lang namens onze partij de stad gediend, eerst acht jaar als raadslid en de laatste acht jaar als wethouder in - de burgemeester heeft dat al gezegd - tal van portefeuilles. Jan heeft wat ons betreft de stad echt socialer en sterker achtergelaten. We hebben gezien dat in al die portefeuilles Jan voor onze partij belangrijke resultaten heeft geboekt. Er zijn veel socialehuurwoningen bijgekomen. Haarlem is betaalbaarder geworden. Er is een nieuw sociaal beleid op de rails gezet waarmee de stad ook de komende jaren sociaal zal blijven. De jeugdzorg staat nu klaar zodat we daarmee in 2015 aan de slag kunnen. De regels voor het bedrijfsleven en de bureaucratie die daarbij komt kijken, zijn de afgelopen jaren teruggedrongen. De schooluitval in onze stad, voortijdige schooluitval, is fors verminderd. Jan heeft daaraan een belangrijke bijdrage geleverd en daarop zijn wij als partij heel trots. Wat u misschien niet weet, is dat Jan nog hele andere talenten heeft. Ik wil over drie van die talenten even kort wat vertellen. Ten eerste is Jan - en dat weten de mensen in mijn fractie heel goed - een heel goed quizmaster. Ik zou u allemaal willen aanraden dat een keer mee te maken. Tijdens onze fractieweekenden hebben wij de traditie dat de wethouder een quiz organiseert. Dat is dan een quiz van een vraag of 15. Jan heeft daar een andere traditie. Hij komt dan met een quiz van 100-150 vragen. Daarmee zijn we dan zo ongeveer de hele avond bezig en toch, ja tóch is het leuk. Dan zijn tweede talent en ook dat is waarschijnlijk niet bij iedereen bekend. Als u de stad nu voor de Europese verkiezingen vol ziet hangen met borden, weet dan dat Jan onze topbordenplakker is. Het geheim daarachter is niet dat hij de borden zo goed kan aanstrijken, maar het geheim daarachter is het geheime recept van Jan voor de lijm. Ik ga het vanavond maar gewoon verklappen, dan kunnen jullie dat de volgende keer allemaal minstens even goed. Een klein schepje suiker, dat is de innovatie van Jan en daardoor hangen die PvdA-posters altijd zo strak in de stad. En ten slotte, dat hebben we het afgelopen weekend gezien, is Jan een echte hardloper. Hij heeft namens de PvdA de rode loper opgezet en het afgelopen weekend heeft het team van PvdA'ers meegedaan aan een hardlooppwedstrijd in de stad. Dat zal de komende tijd gewoon doorgaan. Drie geheime kwaliteiten die misschien niet meteen voor de hele raad zichtbaar waren, maar die wel laten zien wat Jan behalve wethouder nog meer was voor onze partij en ook voor de stad. Wij gaan ervan uit, hoewel wij vanavond van Jan afscheid nemen als wethouder, en dat zullen wij als fractie, als partij ook nog op andere momenten doen, dat we die andere kwaliteiten steeds zullen kunnen gebruiken. Ik zou hopen dat we als raad, als geheel, een keer een van die quizzen kunnen doen. Ik zou dan voorstellen ten minste een vraag of 200, 300 te doen en dan kunnen we daarvan nog een keer genieten. We hebben een klein cadeautje. Er komt meer, want we gaan als fractie natuurlijk nog een keer uitgebreid afscheid nemen, en dat cadeau sluit aan op een van de kleine minpuntjes van Jan. Je kunt je dat bijna niet voorstellen. Dat hebben we ook

allemaal wel eens meegemaakt. Als Jan heel erg voor een verhaal staat in een commissie en de raad is daarover wat kritisch en stelt daarover enkele vragen, dan gaat Jan voor dat verhaal staan. En als de raad dan aangeeft het toch niet zo goed idee te vinden, dan wil Jan daarvoor nog wel eens sterker gaan staan. Dan wordt bij ons wel eens gezegd dat Jan een beetje in een groef blijft hangen. Dus vandaag hebben we het boek *Passion for vinyl*. Dat gaat onder andere over Haarlem. We hebben een traditie op dat gebied, we hebben een aantal fabrieken in Haarlem. Het sluit dus ook aan bij Jans passie voor de economie van de stad, maar het is een kleine knipoog naar dat ene puntje dat Jan de afgelopen jaren ook heeft laten zien.

De heer DE JONG: Ook namens de VVD-fractie een woord van dank aan de drie vertrekkende wethouders, alleen in een iets andere volgorde. Wij beginnen met de heer Nieuwenburg. Acht jaar lang heeft u gewerkt aan een goede PvdA-VVD-samenwerking. Ik heb van mijn voorgangers gehoord dat dat in goede harmonie ging en daarvoor zijn wij u dankbaar. Ik ken u als een gedreven man die altijd vooruit wilde en zo moet het ook, want een stad moet vooruit. In de communicatie kunt u af en toe wat hoekig zijn met een rood hoofd en dikke aders in de nek. Maar dan wisten wij dat er heel veel passie achter schuilging en een liberaal kan die passie waarderen. Mijnheer Nieuwenburg, dank daarvoor.

Mijnheer Mulder, u bent onze lievelingsGroenLinkser. Dat was eigenlijk al vanaf het begin zo. Eigenlijk zijn wij knettergek op u. Dat was al op het moment dat u uw voorganger opvolgde. Wat ons betreft en in een coalitie die niet komt had u elke portefeuille mogen hebben en mogen doen wat u wilde. Dat heeft uiteraard met vertrouwen te maken en met communicatie. U communiceert gewoon goed. Een mooi voorbeeld daarvan was dat u op een gegeven moment een discussie had met de heer Van de Manakker van Sociaal Lokaal en toen sprak u de prachtige woorden: Volgens mij heb ik gelijk en u hebt ook gelijk. Zo is maar net! Dank, mijnheer Mulder.

Communicatie daar gaat het om. Ronald Reagan werd ooit de great communicator genoemd. Ik ga Cornelis Mooij niet met Ronald Reagan vergelijken, want daarop zit hij niet te wachten denk ik, maar communiceren kan hij als de beste. Ik heb commissies Bestuur meegemaakt waarin iedereen, ook ik, echt zo boos was en dan gaat de heer Mooij praten en hij neemt ons mee op een bootje dat deint op de oceaan op een koele zomeravond en een kwartier later worden we allemaal wakker uit een roes en vragen wij ons af waarover we nu zo boos waren. Dat vinden wij gewoon geniaal. De VVD is echt ongelooflijk trots, en dat wil ik echt nog een keer zeggen, ongelooflijk trots dat wij u twee jaar geleden bereid hebben gevonden om de vacante vacature van VVD-wethouder in te nemen. U hebt een ongelooflijk grote bijdrage geleverd aan het goede aanzien van de VVD, maar ook van het stadsbestuur. Daarvoor wil ik echt namens mijn fractie, en ik heb dat al vaker gedaan, mijn grote waardering uitspreken. Er stond een heel mooi citaat in het *Haarlems Dagblad* over het nieuwe college en dat ga ik citeren. Het enige wat ik mis is iemand tegen wie je letterlijk u zegt, een Cornelis Mooij, een ouderwetse, in drielijg kostuum, pochet dragende hoogwaardigheidsbekleeder. Dat soort mannen hebben wij nodig. Cornelis, wij wensen jou heel veel plezier op de Noordkaap en we hopen dat je tijd hebt om een brief te schrijven aan je verweesde fractie.

Mevrouw SIKKEMA: Ik heb een paar woorden voor Lukas en mevrouw Huysse gaat dan de anderen toespreken. Ik ken Lukas nog uit de tijd dat ik voorzitter was van de SAMS. Ik had de fractievoorzitters van de verschillende partijen nodig omdat er gekort zou worden op de uren van de ambtelijke ondersteuning. Lukas was toen fractievoorzitter van GroenLinks en ik was een beetje bang voor Lukas. Ik kon hem nog niet zo goed plaatsen. Ik kreeg niet echt vat op hem. Zodra ik in de fractie kwam, is dat helemaal veranderd. Lukas is een betrokken man, slim, een schaker, een strateeg, prettig in de omgang, humorvol, vooral met dat zwarte randje. Heerlijk. Hij kan goed luisteren, is eerlijk en

oprecht, kan zich op de achtergrond stilhouden om dan vervolgens opeens met een geweldig mooie en goede opmerking te komen. En zo was je ook altijd in de raad, Lukas. 'Wat is een miljoen op een mensenleven' - uit het hart gegrepen toen hij bezig was een pleidooi te houden voor het Scharrelbosje. Uit het hart gegrepen en humorvol tegelijk. Vorig jaar hebben wij als fractie een moeilijk moment gehad met het vertrek van Rob van Doorn. Lukas, jij nam je verantwoordelijkheid, je nam deze functie over. Dat hebben wij enorm gewaardeerd. Niet alleen dat je die stap nam, maar vooral ook de manier waarop je invulling hebt gegeven aan de functie. Je ligt goed in het college, je ligt goed in de raad en je ligt goed in de stad. De communicatie met jou verloopt prettig en open. Sommige organisaties zijn minder blij met jou omdat je zo open en eerlijk bent en duidelijk aangeeft wat er niet kan. Je hield ze geen worst voor en dat is juist wat wij enorm hebben gewaardeerd. Volgens mij was jij in de vorige eeuw al politiek actief in Haarlem, eind jaren 90. Dus gezien jouw ervaring, jouw kwaliteiten en goede kennis van de Haarlemse politiek hebben we jou voorgedragen als wethouderskandidaat. Het liep uiteindelijk anders en dat vinden we allemaal jammer. Je hebt zo ontzettend veel voor GroenLinks en voor de stad betekend en daarvoor willen we je heel erg bedanken. Daar horen ook cadeaus bij. We hebben twee cadeaus. Wij hebben een bon waarmee je een mooie serie kunt kopen waarnaar je samen met Jeanet kunt kijken. Je hebt net je verjaardag gehad en je hebt al boeken en sommige series zelfs dubbel, dus wij durfden er niet een uit te zoeken. Kies er zelf een uit die je nog graag wilt zien. En we hebben een moestuinpakket gekocht. Dat past goed bij jouw GroenLinksprofiel en jouw GroenLinksmotto 'Baas op eigen bord', want voedselveiligheid is echt een ding. We hopen dat er iets moois op je pad komt. Met jouw kwaliteiten kan dat niet anders. Nogmaals, dank voor al je inzet voor GroenLinks en voor de stad.

Mevrouw HUYSSSE: Ik wilde graag Cornelis Mooij toespreken. Hij is onderweg, halverwege, in het collegeteam gestapt op de post financiën en cultuur. Hij heeft veel werk verzet in de roerige tijden van bezuinigingen om de Haarlemse financiën te stabiliseren. We zijn hem daarvoor erg erkentelijk. We hebben begrepen dat je een lange fietstocht naar het noordelijke puntje van Europa gaat maken en we wensen je daarbij heel veel plezier toe. Om veilig door het verkeer te komen hebben we een cadeau voor je gezocht. Een goede fietsbel leek ons hard nodig om je te laten horen zodat het andere verkeer niet over je heen rolt. Een heel goede reis en veel mooie ervaringen onderweg. Jan, een vertrouwd gezicht in de Haarlemse politiek. Ik zou niet anders weten dan Jan daar te zien. Het zal wennen zijn om hem niet in de raad en in het stadhuis tegen te komen. We weten dat Jan zich tijdens zijn periode als wethouder graag bezighield met opbouwend werk. De laatste periode was dat vooral merkbaar op het sociale vlak, woningen en vastgoed van onderwijs. Om dat goede werk voort te zetten hebben we iets voor hem bedacht waarmee hij op kleine schaal bezig kan zijn. Dan kan ik toch het motto van zijn partij blijven voeren om opbouwend bezig te zijn en in die zin ook rood voor groen - hoewel dat voor GroenLinks wat minder positief klinkt, maar het blijft een positieve bijdrage. Geniet van het leven na het wethouderschap in Haarlem. We komen je vast nog wel een keer tegen in Haarlem. Tot ziens.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere sprekers? Nee. Dan kijk ik even of er nog vertrekkende wethouders zijn die even het woord zouden willen voeren. Ik zie dat dat het geval is.

Wethouder MULDER: Wat kan ik nog zeggen? Inderdaad, begonnen in de vorige eeuw. Bij elkaar heb ik toch wel zo'n zestien jaar in de lokale politiek gezeten. Ik begon bij de Groenen. Die hadden pas idealen, dames en heren! Helaas leverden die idealen in de periode dat ik daar schaduwraadslid was van de toch wel bekende Ben Kal die zo'n twee raden geleden door de heer Visser werd gememoreerd, maar één zetel op en toen de heer

Kal ziek werd en voortijdig overleed, was er daarna geen zetel meer voor de Groenen. Gelukkig had ik niet alleen idealen maar ik wilde ze ook in de praktijk brengen en ik was voor het einde van die periode overgestapt richting GroenLinks. Dat heeft me wel goed gedaan, want het gaat me niet alleen om de idealen die GroenLinks ook heeft. Daar ben ik ook wel vaak voor uitgescholden. Jullie met je idealen van GroenLinks. Arjen Overbeek van de PvdA zei dat ooit. Maar we konden ook spijkers met koppen slaan in combinatie natuurlijk met de coalitie, met partijen als we in de coalitie zaten of in de oppositie als we daar meerderheden wisten te bereiken. Ik heb al die jaren heel veel waarde gehecht aan communicatie richting stad, richting mijn collega's en ook richting het college. Die communicatie moet wel ergens toe leiden en het allerbelangrijkste vind ik eigenlijk - ik zal het kort houden voordat ik ook nog over mijn eigen Saab begin - dat het moet leiden tot verdichting van die beroemde kloof, die kloof tussen burger en bestuur. Als we erover praten hier in het stadhuis, dan hebben we er allemaal ideeën over, over hoe het moet en ook in het nieuwe college is daarover gesproken. Wat ik als raadslid, maar ook als wethouder heb gemerkt is dat je die kloof het best kunt beginnen te dichten door naar de mensen toe te gaan en dat zou ik u als nieuwe raad en ook het nieuwe college willen aanraden. Ga naar de mensen toe. Dat betekent niet dat je ze hun zin moet geven. Luisteren wordt door velen geïnterpreteerd als dat je mensen hun zin moet geven en als dat niet zo blijkt te zijn, dan zijn de burgers boos. Het maakt allemaal niet uit, het hoort bij het spel en het hoort ook bij de rol die wij hebben. Als wethouder ben je toch altijd wel een beetje de kop-van-jut maar daar moet je doorheen kijken. Je moet naar de stad toegaan, naar de mensen toe, naar de wijkraden en ook naar burgers die problemen hebben. Soms ook gewoon als er geen problemen zijn. Als je dan open en eerlijk communiceert, dan merk je toch wel dat er een soort vertrouwen ontstaat. In de laatste weken, toen bekend werd dat ik zou aftreden, heb ik die signalen ook gehad van mensen die ook in de oppositie richting mijzelf zaten. Van een man die bij een auto-ongeluk zijn vrouw is verloren en die tot zijn laatste snik zou willen vechten om de betrokken weg veiliger te krijgen. Daarover verschilden we van mening maar ik ben wel met die man daarover gaan praten. Ik ben gaan kijken in die straat. Dat leverde uiteindelijk een mailtje op: bedankt - ook al heb ik zijn wensen helemaal niet kunnen vervullen. Dat zou mijn boodschap zijn voor zover je als aftredend wethouder nog een boodschap moet hebben. Voorzitter, ik laat het hierbij. Ik wil iedereen heel hartelijk bedanken, mijn collega's, van de vorige raden, van deze raad, collega's van het college, weliswaar een korte periode, waar ik toch wel weer veel geleerd heb en waar ik nog goede dingen heb kunnen doen. Ik heb ook heel erg kunnen lachen in dat college, want er wordt ook heel veel gelachen. Ik mag alleen niet zeggen waarover. Ten slotte wil ik mijn dank uitspreken aan de bodes en alle andere mensen hier achter de schermen die ons functioneren zo mogelijk hebben gemaakt.

Wethouder NIEUWENBURG: Voorzitter, dankjewel voor je mooie woorden. Ik liet mij vergelijken met een dieselmotor en die komt elke keer tot stilstand. Ten minste, dat wordt nu van mij gevraagd. Dat zal niet meevallen denk ik. Ik had als wethouder toch nog wel door gewild. Ik zal er zo wat woorden aan wijden. Anderzijds is het goed dat er aan een periode van acht jaar raadslidchap en acht jaar wethouderschap en intensieve betrokkenheid in de stad op deze wijze een eind komt. Jeroen, dankjewel. De quizzen waren vermaard. Het viel me altijd wel op dat ik daar zelf de meeste lol om had en dat jullie als fractie altijd een beetje meewarig zaten te kijken zo van wat heeft die man toch een plezier om zijn eigen grappen. Maar ik herken het beeld wel dat jullie er ook avonden plezier aan hebben beleefd. Ik ben vroeger scoutingleider geweest. Dat is voor veel mensen een aanbeveling en voor mijzelf ook wel. Ik heb er veel geleerd. Daar had ik hetzelfde. Ik was de leider van kinderen en dan zette ik later op de avond nog een film van Peppi en Kokki op. Die kinderen begrepen echt helemaal niet dat het zo leuk was. Dat vond ik schitterend. Daar doet dit me een beetje aan denken. En over de suiker in de

lijm: ik maakte die lijm echt zelf en ik ben heel blij dat er inmiddels een goede opvolger is in de fractie. Dat is Martin Brander. Die koopt die lijm volgens mij gewoon bij de Gamma. Volgens mij zit daar standaard al suiker in, daarover hoeft je helemaal niet meer na te denken. Je hoeft ook helemaal niet meer na te denken over de hoeveelheid die daar dan in moet en volgens mij hangen die posters hier nog steeds. Goed, ik blijf bereid ze nog steeds op te hangen. Het is wel waar dat ik me als wethouder nooit te goed heb gevoeld voor hand- en spandiensten voor de partij. Ik vind ook dat je dat met elkaar moet doen. We maken met elkaar de Partij van de Arbeid. Hardlopen, ja, dat moet je ook relativeren. Ik loop echt niet meer dan 5 km. Dan zak ik gewoon in. Dat is niet dieselachtig. Dat stopt op een gegeven moment ook. Die 5 km is wat mij betreft goed, maar ik blijf me inspannen, ook om ervoor te zorgen zoveel mogelijk mensen in beweging te krijgen in onze partij. Vandaag komt dus een einde aan zestien jaar werken in deze raadszaal. Die heeft tussentijds ook wel een keer een metamorfose ondergaan. Die is wat gegroeid. Het aantal mensen niet, 39. We moesten ons aanpassen aan een dual bestel. Ik heb het met ontzettend veel plezier en passie gedaan. De eerste acht jaar als raadslid en de laatste acht jaar als wethouder van mijn partij aan deze kant van de tafel. En dat kan ook niet zonder blijvende inspiratie en energie die ik ook vind bij mijn vrouw Elsbeth. Zij is vanavond ook aanwezig. Mijn vrouw heeft de kinderen thuis kunnen laten, Margot, Welmoed en Katrijn waarvan de laatste twee geboren zijn tijdens mijn wethouderschap. Die zijn thuis, maar zij vormden voor mij de afgelopen jaren een enorme inspiratiebron om dit werk goed te kunnen blijven doen. Die hebben me enorm veel energie gegeven en ze hebben mij de ruimte gegeven om mijn idealen, want die heb ik wel degelijk al zijn het dan geen groene idealen, maar idealen voor een sterke en sociale stad, na te streven. Ik ben hen daarvoor enorm dankbaar. Het gaat altijd om de wisselwerking. Je doet je best, maar je doet het nooit goed genoeg, voor jezelf niet, voor de partij misschien wel. Ik heb dat met heel veel genoeg gedaan. Ik dank ook het bestuur voor zijn tomeloze inzet en de wijze van vertalen naar de leden waardoor ik steeds weer op voldoende draagvlak kon rekenen tot vandaag de dag. Daar ben ik bijzonder blij om.

Je vraagt je af wat je in zestien jaar bereikt hebt. Ik heb nog een afscheid. Dat is op 11 juni en ik nodig u daarbij allemaal van harte uit. Ik zal daar ook wat woorden aan wijden, hoe ik daar zelf naar kijk. Ik wil wel volstaan met de constatering dat de stad sterker en socialer is geworden. Jeroen zei dat net ook al. Dat is voor mij het toetsingskader. Ik kan ook zeggen dat ik daar met zeer veel genoeg op terugkijk. Voor de mensen die in de stad wonen, werken, komen en gaan, voor wie Haarlem een belangrijke rol heeft gekregen in samenwerking met andere gemeenten in de regio, daaraan heb ik graag bijgedragen. Er zijn verschillende collega's die ik de afgelopen tijd de hand heb mogen schudden en ik kijk met hen terug op een heel plezierige en mooie samenwerking. En dan de laatste twee gemeenteraden natuurlijk. Ik vergeet u beslist niet. In het bijzonder de Partij van de Arbeid-fractie dank ik voor de goede en constructieve samenwerking. De energie die ik acht jaar vond en de bestuurlijke verantwoordelijkheid die ik voor hen kon dragen. Voor de eerste periode voor ruimtelijke ordening, ontwikkeling, grondzaken, verkeer en vervoer, wonen en monumentenzorg en voor de tweede periode weer wonen en monumentenzorg, sociale en economische zaken, onderwijs en jeugd en tal van andere zaken die daarmee te maken hebben of daaruit voortvloeien. Ik werk met de Partij van de Arbeid-fractie intensief samen met heel veel plezier voor een sterke en sociale stad. Dank voor jullie openhartigheid, jullie eerlijk spel en vurige pleidooien voor die sterke en sociale stad en natuurlijk in het bijzonder Stan Katee, onze fractievoorzitter in de vorige periode en Joyce Langenacker in de laatste periode. Dat waren mijn voormalig politiek leiders, ook voor een wethouder ontzettend belangrijk dat je je daarmee goed blijft verstaan. Ik ben er trots op dat de Partij van de Arbeid weer in het bestuur van onze stad vertegenwoordigd is. Jeroen, heel goed gedaan, compliment daarvoor. Joyce, als mijn opvolger, ik heb er het volste vertrouwen in dat je met veel energie kleur blijft geven aan

een sterke stad zonder tweedeling. Een lastige opgave in de toekomst. Ik had graag met je samengewerkt, Joyce. Ik weet dat je hier bent, want je zult straks worden geïnstalleerd. Ik kijk ook terug op een hele fijne, collegiale samenwerking in twee opeenvolgende colleges. Als wethouder speel je alleen niets klaar. Je moet met elkaar samenwerken en dat heb ik met ontzettend veel plezier gedaan en ik hoop zij ook met mij. Ik kijk met ontzettend veel plezier terug op mijn wethouderschap, de eerste maanden nog met Jaap Pop als voorzitter - zo lang gaat dat dus al terug – en later met Bernt. Die samenwerking was heel stevig, loyaal. Veel dank daarvoor. Ik kijk ook terug op de samenwerking met de wethouders met Hilde van der Molen die dicht bij de noden van de mens stond en hart had voor de mensen, Maarten Divendal, met wie we bouwden en investeerden in de stad en onderwijs, sport en betere openbare ruimten. Daarop kunnen we nog steeds voortbouwen. De zakelijkheid, de duidelijkheid van Chris van Velzen, voor hem steek ik een kaarsje op. En in deze periode met Rob van Doorn en Pieter Heiligers die eerder stopten en ook hart hadden voor de stad. En in dit college met Jack, met wie ik veel plezier had en fundamenteën legde voor een sociale stad, voor goede zorg en werk. Heel veel dank, Jack. Succes met het vervolg. Het gaat er nu echt op aankomen en in het nieuwe college is voor jou een belangrijke rol weggelegd. Ga zo door. Met Lukas, met wie ik het langst van iedereen in deze raadszaal werk. We werkten aan een sociale en groene stad, hoewel men dat beeld soms niet van mij heeft, maar dat is wel echt waar. Jammer dat je gaat. En met Cornelis, jou kende ik ook wel wat langer, met je doortastendheid en je wijsheid. Ik heb ervan genoten en het ga je goed.

Ik werkte de afgelopen zestien jaar met ontzettend veel ambtenaren samen. Dank voor jullie loyaliteit en voor jullie advies. Ik heb met veel mensen uit de organisatie heel creatief gewerkt aan de opbouw van de stad. We werkten met grote betrokkenheid samen met het gemeentebestuur om die dingen tot stand te brengen die nodig zijn. Ik kan onmogelijk bij iedereen stilstaan, maar sommigen van jullie wil ik echt apart noemen. Dat zijn de mensen die met mij het nauwst hebben samengewerkt. Addie Zurendonk, mijn secretaresse, bijna vanaf het begin. Dank voor je nauwkeurigheid, je hartelijkheid en je tomeloze ijver. En dat geldt natuurlijk ook voor alle andere collega van het secretariaat. Ferry Traxel, vanavond kan hij niet aanwezig zijn. Mijn rechterhand vanaf het eerste uur. Dank voor je inzet, energie en je loyaliteit. Ernst Piet is er wel vanavond, mijn woordvoerder en bestuursondersteuner. Ontzettend energiek, altijd blij, creatief en punctueel. Ik rond daarmee af. In het begin, gemeenteraad, sprak ik u toe om u te danken voor het vertrouwen. Ik wens u voor de toekomst heel veel wijsheid. Volg uw passie voor de politiek en voor de stad. Het ga u goed.

De VOORZITTER: Dames en heren, kijkt u nog even goed, want dit is het laatste moment dat u dit college in deze samenstelling achter de tafel ziet zitten.

Wethouder NIEUWENBURG: Ik was collega Cassee vergeten. Hoe kan dat nou? Ewout, we bouwden voort aan de stad met heel veel plezier met oog voor kwantiteit en kwaliteit. Ga zo door, succes.

De VOORZITTER: Nu kunnen we de zaken ten minste ordentelijk afronden. Ik zei het al, we gaan het nieuwe college installeren. Dat betekent dat er achter deze tafel plaatsgemaakt moet worden. Ik bedank de mannen en vrienden voor jullie goede samenwerking waarbij we uitgebreid hebben stilgestaan. Ik zou jullie willen vragen deze tafel te verlaten. Dan gaan we voort met het volgende onderdeel van deze avond.

3. PRESENTATIE EN BESPREKING COALITIEPROGRAMMA 2014-2018 SAMEN DOEN EN VOORDRACHT NIEUW COLLEGE

De VOORZITTER: Dames en heren, er zal vanavond een aantal stemmingen plaatsvinden en daarom wil ik enkele leden uitnodigen om zitting te nemen in de stemcommissie voor de kandidaat-wethouders. Daarvoor wil ik uitnodigen mevrouw Crul, mevrouw Sterenberg en de overige leden van die commissies, de raadsvoorzitter en de griffier. We zullen straks even een schorsing hebben om de stemmen te tellen. En we moeten ook stemmen over benoemingen in raadsfracties. Dat is later op de avond. Het verzoek is aan de heer Berkhout van GroenLinks om de stemcommissie aan te vullen tot drie leden van de raad. Griffier, deze zin begrijp ik niet helemaal. Nou ja, ik kom er later wel op terug. Vanmiddag is de commissie Geloofsbrieven bijeen geweest en de voorzitter, de heer Vrugt, zal ter vergadering komen met de bevindingen van deze commissie. Ook iets later. De commissie bestaat verder uit mevrouw Van der Smagt en de heer Smit.

Wat we nu gaan doen is het een bespreking houden van het coalitieakkoord. Daarom geef ik straks graag eerst het woord aan mevrouw Pippel en daarna kan hier een vrij debat plaatsvinden.

Mevrouw PIPPEL: Vanavond presenteert de nieuwe coalitie van D66, PvdA, GroenLinks en het CDA zich. Het coalitieprogramma dat u hebt ontvangen, beschrijft de richting die wij voorstaan en de keuzes die wij hebben gemaakt. Deze coalitie neemt verantwoordelijkheid voor de stad. Wij werken aan een ondernemend en aan een duurzaam, sociaal en financieel gezond Haarlem omdat wij geloven dat dit de kernthema's zijn voor een vitale stad. Zoals wij in deze gemeenteraad allemaal weten, zijn moeilijke keuzes noodzakelijk. De bezuiniging op handhaving, waarbij we vooral inzetten op het verminderen van regeldruk, het bezuinigen op sport, het verlagen van het onderhoudsniveau van de stad, het verhogen van de tarieven voor bewonersparkeren, dat zijn voorbeelden van maatregelen die ons allemaal raken. Wij hebben ook keuzes gemaakt om werk te maken van de vitale stad die wij voorstaan, zoals een stevig financieel kader waarbij de woonlasten niet verder stijgen en we lossen af op de schuld. Maar er is ook een reserve sociaal domein om de gevolgen van de rijkmaatregelen te kunnen opvangen. En investeringen in duurzaamheid. Keuzes die bijdragen aan een vitaal Haarlem voor nu en voor de volgende generaties. D66 is er trots op dat deze coalitie zich sterk maakt voor een kwalitatief goede stad waarbij groen een prominente rol speelt en waarbij we kwaliteit toevoegen bij bouwprojecten. We beschermen de groene zoom zoals we dat al jaren doen. Verder zetten we in op een ander lotingssysteem voor het voortgezet onderwijs, een systeem dat meer recht doet aan de keuzevrijheid van leerlingen. Ook in het basisonderwijs zetten wij stappen om kinderen gelijke kansen te bieden. Een visie op de stad vraagt om richting kiezen. De richting die wij kiezen staat in dit coalitieprogramma. Tegelijkertijd vraagt deze tijd om een andere bestuursstijl. Deze bestuursstijl heeft, zoals u hebt kunnen lezen, een belangrijke plek in dit collegeprogramma gekregen. Een eigen stijl moet het mogelijk maken om initiatieven van inwoners aan te moedigen en ook om mee te denken aan verschillende oplossingen. Wij willen een lokale overheid zijn die denkt in kansen en mogelijkheden en die daarmee de relatie met haar inwoners serieus neemt. Naast het beschrijven van deze stijl willen we ook aangeven hoe deze bestuursstijl valt te handhaven en op welke manier bestuurders, maar ook wijzelf als gemeenteraadsleden, zijn aan te spreken. We vragen alle Haarlemse fracties hierover mee te denken en hieraan bij te dragen. Rest mij nog om iedereen uit onze ambtelijke organisatie die heeft bijgedragen aan dit coalitieprogramma, te danken voor hun bijdrage. Dank voor het meedenken en jullie snelle inzet. In het bijzonder dank aan Steef de Looze en Astrid de Groot. Ze zitten op de tribune. Zij hebben de afgelopen weken alles opzij gezet om ons te ondersteunen. Wat een kanjers. D66 kijkt met veel vertrouwen naar deze coalitieperiode. De maatregelen zijn moeilijk, maar samen als raad, samen als college en samen met de stad moeten en gaan we het doen. Dank u wel.

De heer DE JONG: Vandaag lezen we uit het akkoord van de nieuwe coalitie Samen doen. Zit iedereen stevig? De VVD is namelijk helemaal niet ontevreden over wat er allemaal is geschreven. Op onderdelen zijn we het namelijk gewoon eens. Als je kijkt naar het beleidskader Samen voor elkaar, dat is destijds goed ingezet door de wethouder Sociale Zaken. Dat gaat door, dat moet ook. Daar zijn we helemaal voor. Sommige dingen komen regelrecht, linea recta, uit ons VVD-verkiezingsprogramma. Blijer kunnen wij niet zijn. Op andere onderdelen zien wij het noodzakelijke compromis van partijen die best wel wat van mening verschillen. Zo moet het ook zijn. Het is een coalitieakkoord. Voor ieder wat wils en iedereen kan er wel wat van vinden. Je kunt hier best mee aan de slag. Dat was de positieve kant, maar nu ga ik de kritische kanttekeningen plaatsen. Die zijn er wel en die hebben altijd te maken met de meegeleverde cijfers. De VVD leest geen woord over de kernopvatting van de nieuwe coalitie en de kerntaken van het bestuur van de stad. Er is ook niet gekozen voor een strakke en noodzakelijke bezuinigingskoers zoals de VVD die zou inzetten. Het vorige college heeft de pakketten gepresenteerd voor 20 miljoen euro bezuinigingen en de coalitie hoefde er maar 10 miljoen euro uit te halen, maar de nieuwe coalitie komt niet verder dan 6,4 miljoen euro in 2018. En dan vragen wij ons meteen af hoe ze dat dan gaat oplossen. De zoektocht is begonnen. En als je het stuk nu leest, komt de coalitie daar eigenlijk nu al niet uit. Ik loop even wat kleine posten langs. De coalitie wil overgaan naar open source software. Opbrengst: p.m. Het zal niet anders zijn. De coalitie zoekt dekking in precario. Als de nieuwe coalitie goed had gekeken naar de vorige coalitie, dan wist ze dat die ook een fout had gemaakt. Precario is namelijk een bron van onuitputtelijke en gemakkelijke inkomsten die nooit gerealiseerd worden. Maar toch, we geloven er weer in. De nieuwe coalitie wil 1,5 miljoen euro bezuinigen op grote contracten. Grote contracten, dat is vaag. Is het Spaarlanden? Ik weet het niet, ik weet wel dat het allemaal heel weinig gaat opleveren. Dat gaat dus wringen. En er liggen ook nog wensen. Er moet een reserve sociaal domein gecreëerd worden van ettelijke miljoenen. Een groot deel daarvan moet gevonden worden in de begroting. Er moet geld komen voor nieuw beleid, onder andere voor sport. In totaal moet nieuw beleid ongeveer 1 miljoen euro gaan opleveren, terwijl we allemaal weten dat de begroting voor de Duinwijkenhal nog steeds niet ijzersterk is. Elk bestuur, elke coalitie komt onvermijdelijk tegenvallers tegen. Daar zal ze mee moeten dealen. En risico's zijn er ook nog van de Veiligheidsregio Kennemerland tot aan de erfpacht. U kent ze. Wie gaat dat betalen? De nieuwe coalitie noemt dat pro-actieve sturing. De VVD noemt dat niet zo. Dat hoeft vandaag ook helemaal niet want vandaag is een feestje. Vandaag wordt de nieuwe coalitie geïnstalleerd en wij willen dat niet verpesten. Maar het feestje is wel een beetje de achtergrond van dit coalitieakkoord. Eigenlijk zegt de coalitie dat ze er gewoon helemaal niet uitkomt, dat het niet uitmaakt en dat ze ermee dealt wanneer ze die problemen tegenkomt. We zien wel wat er gebeurt, we lossen het dan op. Dat is meteen in de ogen van de VVD die tikkende tijdbom onder deze samenwerking. U zult die problemen onderling moeten uitvechten. Nogmaals, dat gaan we niet vandaag doen, de VVD gaat u vandaag ook helemaal niet de maat nemen, dat gaan we doen bij de Kadernota over een paar weken. Kritisch zijn we ook nog wel even over de portefeuillevverdeling. Daarin zit niet echt een evenwicht. We zien een wethouder die financiën gaat doen, bedrijfsvoering, vastgoed. Dan denken wij, dat is toch een beetje een waterhoofd in de nieuwe coalitie en vergeleken daarbij lijken sommige andere wethoudersposten soms net een pretpakket dat je er een 24-uurse werkweek kunt doen. Ik zeg specifiek, het lijkt zo. Het hoeft niet zo te zijn. En dan is deze coalitie ook nog vergeten twee personen een portefeuille te geven, namelijk de burgemeester en mijzelf. Ik stel voor dat de heer Schneiders en ik heel veel koffie gaan drinken de komende jaren bij mijn lievelingstentje op de hoek. Feiten zat. Het is altijd goed om liberaal te zijn, het is goed om VVD'er te zijn. Wij zijn wat blijmoediger van aard dan veel andere mensen en we hebben geld. Daarom beginnen wij vandaag met een charmeoffensief en jullie horen al te staan. Wij gaan even in actie komen. Op de eerste plaats feliciteren wij de nieuwe

coalitie. Jullie krijgen een VVD-taart. Daarmee zeggen wij: Doe er uw voordeel mee, want u zult ons nog verdomd hard nodig hebben. Dit is de coalitietaart. Het is inderdaad een VVD-taart waar al onze uitgangspunten op staan. Uiteraard hebben wij ook een taart voor onze nieuwe oppositievrienden. Doe er uw voordeel mee, u zult ons nog hard nodig hebben.

Ik ben aangespoord door de vicevoorzitter Van Haga om nog even speciaal het woord te richten tot mevrouw Sikkema. Elke wethouder hoort op zijn of haar kamer een staatsieportret te hebben hangen. Het liefst van hare Majesteit de koningin en zijne Majesteit de koning, maar ja, dat valt bij GroenLinks allemaal niet zo goed. De heer Van Haga heeft daaraan een eigen invulling gegeven. Die ga ik nu overhandigen. Mevrouw Sikkema, ik waarschuw u, zie er vooral de humor van in. Ik wens u veel sterkte bij het uitpakken. Ik wens de coalitie een behouden vaart, maar wij zien elkaar bij de eerste zandbank.

De VOORZITTER: Het is misschien aardig om de coalitie en niet-coalitie een beetje af te wisselen en daarom geef ik het woord aan de heer Fritz.

De heer FRITZ: Het is altijd de vraag of je nu blij moet zijn met zo'n taart of niet, maar - even voor het publiek - alle VVD-posters staan erop. En als ik ze zo bekijk, dan komt een groot deel inderdaad terug in het coalitieakkoord. Ozb bevroren, Haarlem gastvrij en bereikbaar, Haarlem groene stad. Volgens mij gaan we heel goed kunnen samenwerken de komende jaren.

Ook ik wil beginnen met het bedanken van een aantal mensen. We hebben de afgelopen weken hard gewerkt, maar dat hadden we niet kunnen doen zonder de ondersteuning van in de eerste plaats Steef de Looze en Astrid de Groot, de ambtelijke ondersteuning. Zij hebben ons ontzettend goed geholpen met informatie en ze hebben af en toe ook gezegd, op momenten dat we met een goed idee kwamen, dat het eigenlijk niet kon, terwijl wij dachten dat we met zijn vieren een leuk idee hadden. Die dingen zijn dus niet teruggekomen in het coalitieakkoord. Daarvoor heel veel dank. En natuurlijk onze technisch voorzitter, Ted Baardmans. Heel veel dank voor het leiden van de vergaderingen. Dat heeft het proces ook bespoedigd. Wij hebben nu wel een college in tegenstelling tot een aantal andere gemeenten en dat is mede te danken aan de spoed die we aan de vergaderingen hebben kunnen geven. Veel dank daarvoor. Dank ook aan alle mede-onderhandelaars, en natuurlijk in de eerste plaats mijn mede-onderhandelaar Joyce Langenacker. Daarover later vanavond meer. En de mede-onderhandelaars, en speciaal die van buiten kwamen en echt in hun vrije tijd aan de onderhandelings tafel hebben gezeten, Anita de Jong en Martijn Brabander. Dat als inleiding. Ik ga het relatief kort houden want volgens mij zitten we hier anders echt tot 12 uur vanavond en we willen ook nog een borrel drinken op het nieuwe college. Ik wil nog twee dingen zeggen: iets over de titel van het nieuwe collegeakkoord en hoe wij die als PvdA-fractie gaan interpreteren en daarmee aan de slag gaan en iets over waardoor wij zo vol trots en vol goede moed in deze coalitie stappen. De titel Samen doen! Op de VVD-tafel is het Samen doen? geworden. Daarover ga ik zo ook nog even wat zeggen. We willen het samen doen en niet ieder voor zich. We laten mensen niet aan hun lot over op het moment dat het even niet goed gaat. We gaan uit van de eigen kracht van mensen. Als mensen vallen, zullen we proberen hen overeind te helpen. We willen het samen doen met de stad, niet alleen vanuit het stadhuis, maar samen met allerlei mensen uit de stad die goede ideeën hebben, die initiatieven hebben en die heel graag willen meehelpen in een wijk, een buurt of die hun burens willen helpen. We willen het samen doen als coalitie, als team. Dat kon de afgelopen periode wel eens beter en we hebben het voornemen dat nu goed te doen. En ja, we willen het samen doen met u, met u als raad en met u als oppositie. We willen heel graag de komende vier jaar samen aan de slag in onze mooie stad. Dus Samen doen? mag absoluut Samen doen! worden. De komende jaren worden niet gemakkelijk. De gemeente

moet meer doen met minder geld en dat betekent dat we lastige keuzes hebben moeten maken. Anders dan de VVD net zei, hebben we die keuzes nu ook gemaakt. We komen in ik geloof 2017 aan meer dan 12 miljoen euro aan bezuinigingen. En ja, die zijn niet allemaal uit het pakket gekomen van die 20 miljoen euro, maar het zijn wel allemaal bezuinigingen waarvan wij denken dat die meer dan reëel zijn. Wij verwachten dat bedrag absoluut te kunnen behalen en dat is ook nodig om onze stad sterk te maken, om ervoor te zorgen dat onze schuld naar omlaag gaat en om onze stad sociaal te houden. Dat is voor ons als Partij van de Arbeid misschien wel het belangrijkste punt in dit coalitieakkoord. We brengen de financiën op orde, maar dat doen we niet door te korten op het sociale beleid. We houden onze stad sociaal, we blijven geld uitgeven aan zorg, aan sociaal beleid, aan werk. Sterker nog, voor al die drie punten hebben we extra geld uitgetrokken. We gaan voor een sterke stad met gezonde financiën, meer werkgelegenheid. We gaan bijvoorbeeld een lokaal sociaal akkoord sluiten met de ondernemers, met werknemers en met alle onderwijsinstellingen in de stad om meer werkgelegenheid voor elkaar te krijgen. We houden onze stad sociaal, we hebben extra geld voor elkaar gekregen voor zorg en werk, voor de decentralisaties. We gaan niet bezuinigen op het minimabeleid. Sterker nog, er komt extra geld naar het armoedebeleid en dan specifiek gericht op kinderen die opgroeien in armoede en mensen met een chronische ziekte. We houden onze stad leefbaar en veilig. We blijven investeren in wijkvernieuwing. We hebben speciale aandacht gevraagd voor de oostkant van de stad waar grote problemen spelen. Op de drempel van het nieuwe college heeft het college nog net een prachtige nota het daglicht laten zien waarmee wij aan de slag gaan. We trekken ook extra geld uit voor veiligheid. Dat zijn dingen waarop de Partij van de Arbeid trots is. We zijn trots dat we hiermee samen aan de slag gaan en we willen daaronder graag onze schouders zetten. Samen met de coalitiefracties en het nieuwe college dat we straks gaan installeren. Samen met de stad en vooral ook samen met u, met de raad. Ik zie uit naar een mooie samenwerking de komende vier jaar.

De heer GARRETSEN: Dus de slagzin van de SP voor de komende vier jaar wordt: Constructief waar het kan, strijdvaardig waar het moet. Ik heb gelukkig net van de heer Fritz gehoord dat de coalitie wil samenwerken met de oppositie in de raad en daar houden we ze aan. Binnenkort komt daar een belangrijke testcase voor. Ondersteund door andere oppositiepartijen hebben wij vragen gesteld die kunnen leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de zorg en tot een kostenbesparing. We hebben ook vragen gesteld over de leegkomende ruimten in verzorgingshuizen en het voortbestaan van de dagbesteding in die huizen. Wij wachten de beantwoording van die vragen gespannen af. Dat is voor ons een belangrijk signaal. Wordt het inderdaad zoals de heer Fritz heeft gezegd, luisteren in de raad naar elkaar of wordt het de dictatuur van de meerderheid? Met onze hulp heeft D66 de VVD moeten loslaten. Onze eerste reactie op het coalitieakkoord is dat het een stuk slechter kan, maar het kan ook een stuk beter, een stuk socialer. Ik wil me nu concentreren op die onderdelen waarover wij ons het meest zorgen maken, over de decentralisaties en over de financiën. Tijdens de verkiezingsstrijd beloofde de PvdA niet te bezuinigen op de zorg. De PvdA zei in het Haarlemse Dagblad: 'Mensen die zorg nodig hebben, moeten die ook krijgen. Daarop kun je niet bezuinigen. We weten dat er veel minder geld vanuit het Rijk naar de gemeente komt, maar dan moet je maar andere keuzes maken.' Einde citaat. Mijn vraag aan Jeroen Fritz is waarom die andere keuzes niet gemaakt zijn. Wilde D66 het niet, het CDA of GroenLinks? De SP gaat voor 100 % sociaal. Het is niet sociaal dat bij 60 % van de ouderen de huishoudelijke hulp zwaar wordt versoberd en wordt beperkt tot het schoonmaken van het toilet in de badkamer.

De VOORZITTER: U hebt een interruptie van de heer Fritz.

De heer FRITZ: Ja, dat hebben we gezegd. Sterker nog, dat hebben we letterlijk vastgelegd in het coalitieakkoord. Wie zorg nodig heeft, krijgt zorg. Daarom hebben we er als coalitie voor gekozen om naast het geld dat we van het Rijk krijgen – dat is overigens meer dan we tijdens de verkiezingscampagne dachten, omdat er ook nog een zorgakkoord is gesloten met extra geld - een reserve van 6 miljoen euro in te stellen waarvan 5 miljoen euro van buiten het sociale domein komt. Dus we houden het principe rijksbudget = werkbudget vast in het coalitieakkoord, maar we wijken er op een punt vanaf en dat is dat we daar incidenteel een behoorlijke pot bijzetten van buiten het sociale domein. Wat mij betreft heeft de Partij van de Arbeid die verkiezingsbelofte meer dan waard gemaakt.

De heer GARRETSEN: Ik ben het niet eens met de heer Fritz. Ik heb daarnet het Haarlems Dagblad geciteerd en ik kan dat niet anders lezen dan dat hij zegt dat je andere keuzes moet maken als er veel minder geld van het Rijk naar de gemeente komt. Daarmee bedoelt hij dat je dan compenseert. Ik heb het coalitieakkoord goed gelezen en ik stel die 6 miljoen euro op prijs, maar ik vind het niet goed dat bij 60 % van de kwetsbare ouderen de huishoudelijke verzorging wordt versoberd en dat die wordt beperkt tot het schoonmaken van toilet in de badkamer. Dat zei ik al. Wij dagen de Partij van de arbeid, GroenLinks en het CDA uit in dit geval in de raad te kiezen voor een samenwerking over links om die bezuinigingen minder hard te maken.

De heer FRITZ: Toch nog even. U hebt mij in de verkiezingen nooit horen zeggen dat wij dit volledig compenseren. Sterker nog, ik heb altijd gezegd: dat kunnen we niet. Al wilden we het, we kunnen het niet, we hebben het geld niet. Ik ben er trots op dat we dit voor elkaar krijgen en u spreekt nu drie van de vier partijen aan. Wat mij tijdens de onderhandelingen is opgevallen is dat we daar alle vier ontzettend ons best op hebben gedaan. We hebben alle vier gezocht naar geld, zodat we die decentralisaties echt goed kunnen doen. U spreekt hier drie van de vier partijen aan. Volgens mij kunt u ons alle vier eraan houden dat wij dat gaan doen.

De heer GARRETSEN: Ik denk dat het een semantische discussie wordt. Ik denk dat de gemiddelde burger in Haarlem die het Haarlems Dagblad toen las, dacht dat er niet bezuinigd zou worden op de zorg en dat gebeurt nu wel. Daarover spreken we aanstaande donderdag verder in de commissie Samenleving. Uitgangspunt van het nieuwe coalitieprogramma blijft de nota Samen voor elkaar. We hebben daarop eerder onze principiële kritiek geuit. Wij willen niet dat kwetsbare ouderen afhankelijk worden van burens en familie. Dit geldt ook voor de dagbesteding voor ouderen en geestelijk gehandicapten. Kwetsbare ouderen mogen zeker niet afhankelijk worden van het resultaat van de bemoeizucht van de gemeente. In het coalitieprogramma staat, en ik citeer nu letterlijk: ‘ Het stadsbestuur moet kunnen rekenen op de inwoners.’ Let op het woordje ‘moet’. Worden burens en familie soms gedwongen zorg te verlenen? Ik neem aan dat de coalitie dat niet bedoelt met het woordje ‘moet’. Ik citeer nu uit een verslag van een bezoek dat wij hebben gebracht aan de huisartsenvereniging Zuid-Kennemerland samen met Rob de Jong. ‘Huisartsen - en dat zeggen de huisartsenverenigingen - worden heel vaak bij ouderen geroepen die zichzelf niet kunnen redden. Thuiszorg is belangrijk. De thuisverzorgster heeft kennis. De ene oudere en de andere ouder kunnen dezelfde diagnose hebben, maar toch heeft de een meer en andere zorg nodig dan de ander. Bij ouderen is de zorgvraag vaak acuut als het sociale netwerk ontbreekt.’ Einde citaat. De wachttijd voor de thuiszorg is nu twee maanden. Ik hoop dat die wachttijd binnenkort wordt verkort dankzij het coalitieakkoord. Ondertussen moeten de huisartsen vaak het werk van een verzorgende opknappen. Soms laat een huisarts uit wanhoop een dergelijke oudere in het ziekenhuis opnemen. De kosten worden aldus afgewenteld op de landelijke premiebetaler. Nu nog een enkel woord over de financiën. De heer De Jong heeft

daarover al veel dingen gezegd en wij kunnen met zijn woorden volledig instemmen. We hebben reeds vragen gesteld. Daaruit blijkt dat de eerste gaten nu al zichtbaar worden. 700.000 euro per jaar bezuinigen op de VHK. Wij zijn bij alle discussies geweest. Gisteren nog hebben we de discussies meegemaakt en we zijn er zeker van dat deze bezuinigingen niet zullen lukken. Wij hopen ook dat de komende vier jaar zich niet zullen kenmerken zoals de afgelopen paar jaar door een reeks van incidentele bezuinigingen om budgetoverschrijdingen op te vangen. Ten slotte heb ik nog een vraag voor de heer Fritz van de Partij van de Arbeid. Gekozen is voor drastische verhoging van de parkeergelden, althans voor de bewonersvergunningen. Die verhoging komt in gelijke mate ten laste van iedereen. Vanuit het oogpunt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, was het toch beter geweest om de ozb te verhogen zoals de PvdA in haar verkiezingsprogramma heeft gezegd.

De heer FRITZ: Op het vorige punt was ik het met u oneens. Inderdaad, we hebben campagne gevoerd met de woorden dat de ozb omhoog kan. We hebben een coalitieakkoord gesloten en dat is echt de verdienste van het CDA en D66 waarin we dat niet hebben afgesproken. Ik heb het altijd in verband gebracht met het besteden van extra geld voor de zorg. Dat hebben we voor elkaar gekregen, dus ik sta hier van harte achter. Eigenlijk zou ik de SP een andere vraag willen stellen. Deze coalitie gaat de stad socialer maken. We gaan van alles doen. We gaan extra geld uittrekken voor zorg, voor werk, voor armoedebeleid. Doet u met ons mee of blijft u vier jaar lang aan de kant staan?

De heer GARRETSSEN: Dat heb ik in het begin van mijn toespraak gezegd. Wij willen constructief meedoen. Wij hebben ook complimenten voor onderdelen van het coalitieakkoord. Het minimabeleid vinden het prima. Dat staat ook in ons verkiezingsprogramma. Wij doen met jullie mee, maar we willen ook heel graag dat jullie af en toe met ons meedoen.

De heer FRITZ: Dat zullen wij graag doen.

Mevrouw SIKKEMA: Wij zijn een groene, sociale en open stad. Dat was de titel van ons GroenLinksverkiezingsprogramma en met die titel in ons achterhoofd zijn wij de onderhandelingen ingegaan. Inmiddels zijn we weken verder en ligt er een mooi programma. De onderhandelingen liepen goed. Inhoudelijk hebben we pittige discussies met elkaar gevoerd. Dat zult u begrijpen. Het was echter wel met respect voor elkaar. Dat heb ik als prettig ervaren en daarvoor wil ik mijn mede-onderhandelaars bedanken en ik wil uiteraard ook Steef en Astrid heel erg bedanken voor jullie ambtelijke ondersteuning. Jullie hebben echt loeihard gewerkt. Daarnaast wil ik mijn fractie en andere GroenLinksmedewerkers bedanken voor de kritische opmerkingen en het meelesen. Eigenlijk voerden we tijdens dit hele proces de titel van het coalitieprogramma al uit. Samen doen, het was echt een gezamenlijk traject. Ik zoom in op twee pijlers. In de eerste plaats Haarlem als sociale stad. Er is net al over gesproken dat er met die transitie veel op onze stad afkomt en ons uitgangspunt is dat de kwaliteit van de zorg heel erg belangrijk is. Ook GroenLinks is blij dat er extra geld apart wordt gezet zodat de transitie zacht kan landen zoals we dat zo mooi zeggen. Ook wij zijn heel blij dat de minima wederom worden ontzien en dat het extra geld vanuit het Rijk met betrekking tot armoedebeleid daadwerkelijk daaraan wordt uitgegeven, met name voor kinderen en chronisch zieken. Met deze besluiten zijn wij ervan overtuigd dat Haarlem ondanks de bezuinigingen zijn sociale gezicht blijft behouden. Het tweede punt is Haarlem als groene en duurzame stad. In de vorige periode was het winst dat ruimtelijke kwaliteit belangrijker werd dan verdichting. Die gedachte is in de afgelopen vier jaar gemeengoed geworden evenals duurzaamheid en groen. De extra investeringen in duurzaamheid en groen in dit programma omarmen we zeer. Ook blijft Haarlem Klimaat Neutraal overeind

en er wordt niet bezuinigd op de natuur- en milieu-educatie. GroenLinks tekent hiervoor. Er wordt natuurlijk wel bezuinigd. Daarover is al het nodige gezegd en dat is ook nodig gezien de financiële situatie van de stad en dat heeft ook gevolgen voor de stad. We gaan dat allemaal voelen. Dagelijks onderhoud wordt versoberd, dienstverlening wordt verder gedigitaliseerd, minder regelgeving en daarmee ook minder handhaving. Die maatregelen leiden ertoe dat de gemeente minder overhead nodig heeft en er zijn minder mensen nodig in dienst. Dat zijn pijnlijke besluiten. De titel van het coalitieprogramma is Samen doen!, handen uit de mouwen en aan het werk om met elkaar in deze lastige tijd de boel draaiende te houden, als bestuur, als gemeente, als coalitie en als oppositie met de Haarlemmers, met de Spaarndammers, bedrijven en organisaties samen. Hierbij hebben we uitgebreid besproken dat dit een andere houding vergt van iedereen, waarbij het voor de raad en voor het college een uitdaging is om zelf het goede voorbeeld te geven. Beter aansluiten op initiatieven uit de stad, de bureaucratie daarbij verminderen, mensen meer met elkaar verbinden et cetera. Dat vergt een cultuuromslag en dat kost tijd waarbij geduld heel erg belangrijk is. Wij willen dit graag met elkaar vormgeven in de komende periode.

De heer VAN DRIEL: Ja, daar sta ik dan opeens als fractievoorzitter van het CDA. Bij de presentatie van het coalitieprogramma werd door de aanwezige journalisten al scherp opgemerkt: U bent niet mijnheer Snoek. Dat klopt. Een zetel winst voor het CDA, net als D66, Actiepartij, ChristenUnie en dan gaat alles opeens heel snel. Uiteindelijk is er een mooi akkoord bereikt tussen D66, GroenLinks, PvdA en CDA, zit de heer Snoek straks daar en de heer Visser weer hier. Samen doen! Als sociaal liberaal in vrijheid, als sociaal democraat in gelijkheid, als christendemocraat in broederschap en met oog voor de volgende generaties als rentmeester. En wat het CDA betreft in samenwerking met de oppositiefracties. Het CDA is de nieuwkomer in deze coalitie, maar de verbondenheid met de oppositie is hecht. Wat ons betreft blijft dat zo. Goede voorstellen zullen wij blijven steunen, uiteraard binnen het kader van deze afspraak. Samen werken is belangrijker dan ooit. Vanwege de slechte financiële situatie moesten we taken opnieuw verdelen tussen samenleving en gemeente. Hierdoor ontstaat er een nieuw evenwicht, dat wij op hoofdlijnen hebben vastgelegd in dit coalitieprogramma. Ik wil vier punten kort bespreken: sociaal domein, veiligheid, sport en financiën.

Solidariteit is wat ons betreft een kwestie van beschaving. De gemeente moet daarin verantwoordelijkheid nemen als mensen het op eigen kracht of samen niet meer redden. Wij reserveren hiervoor de komende jaren dan ook ruim 6 miljoen euro in een reserve sociaal domein. De 800.000 euro voor armoedebeleid van het Rijk wordt ingezet voor armoedebeleid. Dan de volgende, veiligheid. De overheid heeft een primaire taak op het gebied van veiligheid die gegarandeerd moet zijn, zo ook voor de brandweerzorg. Daarom bezuinigen wij als coalitie niet op de gemeentelijke bijdrage aan de VRK en handhaven wij de vrijwillige brandweerpost Haarlem-Oost. In overleg met de politie zijn middelen beschikbaar voor een pilot met cameratoezicht op hotspots. Dan sport. We introduceren een sportstimuleringsfonds, waarmee topsport, breedtesport, talentontwikkeling en sportevenementen kunnen worden ondersteund. Daarnaast willen we expliciet de koppeling leggen tussen sport en maatschappelijke vraagstukken. Dit houdt bijvoorbeeld in dat sportverenigingen extra subsidie kunnen krijgen als ze een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke doelstellingen zoals homo-emancipatie en bestrijding van racisme. En dan de vierde, financiën. U hebt inmiddels veel ambities van ons gehoord, maar deze kunnen wij niet waar maken als de gemeentefinanciën niet op orde zijn. Rentmeesterschap houdt onder meer in maatregelen nemen om de begroting meerjarig sluitend te maken en de schuld te reduceren. De middelen die vrijvallen door de introductie van het kasstroomplafond en de 2,5 miljoen euro die we bestemmen in de begroting zullen we bestemmen om de schuld af te lossen. Ook bij financiële tegenvallers zullen we hierop niet bezuinigen. Onder dit akkoord hebben wij onze handtekening gezet.

Onze fractie is bereid zich vier jaar lang in te zetten voor Haarlem, samen met jullie. Tot slot willen ook wij de ambtelijke ondersteuning danken voor alle inzet tot in de kleine uurtjes. Dank ook aan Martijn Brabander, de afdelingsvoorzitter van D66, onder wiens strakke regie wij tot dit mooie coalitieprogramma zijn gekomen.

De heer VRUGT: Vanuit de Actiepartij zal ik het maar gewoon eerlijk zeggen. Wij vinden dit een goed verhaal. Het is misschien zelfs wel zo dramatisch dat ik me zou kunnen voorstellen dat zelfs mijn handtekening eronder had kunnen staan. Wij herkennen gewoon heel veel punten uit het Actiepartijprogramma: het behoud NME, de popschool staat erin genoemd, vrijwilligers brandweer Oost, meer vrijheid voor initiatieven van onderop, sociaal beleid en armoedebelijd lijken behoorlijk goed geborgd, zelfs inclusief het benoemen van de kleinschalige aanbieders waarop wij toch altijd gehamerd hebben, erbovenop blijven zitten bij de woningcorporaties, geen verdubbeling van de Vondelweg, geen bebouwing groene zoom, geen verplicht vrijwilligerswerk voor het behoud van de uitkering, nog dit jaar een oplossing voor daklozen, gebruik van open source en dan heb ik ze nog niet eens allemaal genoemd. Dat komt allemaal uit ons verkiezingsprogramma, dus dat hebben jullie goed gelezen. Dank daarvoor. Dan nog even een paar kleine puntjes en hier en daar ook een vraag daarbij. We waren nog even benieuwd of de portefeuilleverdeling naar stadsdelen ook al bekend is. Dat zullen we vast later wel horen. Het stond er niet bij. Wat niet helemaal duidelijk is, is of we op cultuur helemaal niet verder bezuinigen. Er staat iets over musea, er gaat minder naar evenementen. Welke evenementen? Dat zouden we graag wat nader uitgesplitst willen zien, ook al omdat er staat dat het Cultuurstimuleringsfonds hetzelfde blijft. Dan ben ik heel nieuwsgierig of dat op het niveau van nu is of op het oorspronkelijke niveau van een jaar geleden, want we hebben het gehalveerd. Misschien zit hier een addertje onder het gras. Ik hoop het niet. De opbrengst van 300.000 euro van de Egelantier vind ik heel mager, maar gelukkig gaan de huidige gebruikers een nieuwe ruimte krijgen. Ik denk dan, als je dat allemaal afweegt, laat ze gewoon zitten. De verhuizing van de muziekschool had natuurlijk ook nooit moeten plaatsvinden, maar dat is nu eenmaal gebeurd. Er staat in het begin nog wel iets over de functie van bewoners. Die gaan we meer verantwoordelijkheid geven. Terecht, dat is een heel goede zaak. Daarbij staat ook iets over handhaving, toezicht zelf regelen. Dat soort zaken triggert mij wel en dan ben ik heel benieuwd naar hoe dat bedoeld wordt, ook omdat op bladzijde 5 staat dat de overheid toeziet op de veiligheid. Daar zit een discrepantie die ik niet helemaal kan plaatsen. Niet bezuinigen op Haarlem Klimaat Neutraal. Volgens mij was daarvoor ook geen budget, dus dat is een gratis klimaatmaatregel. Veel realisme ten aanzien van de grote projecten, de tunnels. Dat wordt op de hele lange baan geschoven. Als je dat vergelijkt met wat de VVD de vorige periode wilde, namelijk dat allemaal tegelijk binnen een paar maanden doen, dan denk ik dat we blij mogen zijn dat deze coalitie op dat punt meer realisme aan de dag legt. Besparing op grote contracten, dan ben ik benieuwd op welke. Herijking in 2016, dat lijkt me heel zinnig. Ook in de vorige periode is dat niet helemaal goed gegaan. De VVD wil ik nog wel feliciteren met geen verhoging ozb. Dat vind ik een heel ambitieus doel en ik ben benieuwd of dat ook gaat lukken. Dan in de beantwoording van de technische vragen van OPH, SP en VVD werd al even gevraagd naar de financiën. Ook daar is wat onduidelijkheid. Ook daar zien we de koppeling die er zou moeten zijn of verwacht zou kunnen worden tussen het aan te trekken aantal leningen of het bedrag aan leningen dat benodigd is. Daar wreekt zich opnieuw dat daarin geen verband lijkt te zitten. Maar goed, dat wordt voordat je het weet veel te technisch. Die 5 tot 6 miljoen euro reserve, is dat niet stiekem de Wwb-reserve, de Wmo-reserve, alles op een hoop, en zit daaraan eigenlijk helemaal niet zo veel bijzonders? Daarover zullen we het op een later moment nog wel hebben. Dan sluit ik even af met de VRK. Uiteraard zijn ook wij blij dat daarop niet verder bezuinigd gaat worden. Wij zouden het zeer op prijs stellen als de behoorlijke lijst die door de vrijwilligerspost Oost is opgesteld met suggesties voor bezuinigingen

alsnog serieus wordt bekeken. We hebben toch maandag een week geleden gezien dat de heer Schneiders daar bij een bijeenkomst van de brandweer een wat dubieuze rol heeft gespeeld toen hij spontaan meldde dat er in dit akkoord zou staan dat er 2 tot 3 miljoen euro op de VRK bezuinigd zou worden. Ik vind het licht kwalijk, want dat staat er helemaal niet in en dat maakte wel dat er op die avond een bepaalde sfeer ontstond die we helemaal niet willen binnen die VRK. Maar goed, dat is allemaal ook goed nieuws.

De VOORZITTER: We gaan het feest hier niet bederven door u tegen te spreken, maar ik zal u morgen het bewijs leveren.

De heer SMIT: De oppositie is inmiddels door de coalitiepartijen veelvuldig geknuffeld vanavond. In die warmte koestert OPH zich ook. Toch blijven wij uiterst kritisch waar het gaat om de financiële dekking van Samen doen! Het antwoord dat wij kregen op de vraag hoe de reserve sociaal domein is opgebouwd maakt ons niet vrolijk. Het komt erop neer dat er gekozen is voor een middenvariant van twee varianten die in februari zijn aangedragen, maar in feite is de onderbouwing van wat er de komende tijd nodig zou zijn om het gat van de transitie te dekken, niet te geven. Dat betekent dat wij als OPH inschatten dat er nog heel wat financiële problemen op ons afkomen die nu nog niet goed zichtbaar zijn. Ik ga niet nog eens een keer herhalen wat de oppositie vindt. Ook wij vinden dat we in Samen Doen! heel veel dingen zien en we wensen daarom de coalitie – hopelijk regelmatig met ons – succes met de realisatie van Samen Doen! Het zal wel zo zijn dat wij ongemeen kritisch zullen zijn als het gaat om die sociale paragraaf om ervoor te zorgen dat we niet met z'n allen langzaam wegglijden in veel grotere tekorten dan nu voorzien.

De heer VISSER: Het wordt hier steeds warmer, maar ook wij sluiten ons aan bij de warme woorden die reeds door de verschillende oppositiefracties zijn uitgesproken. Ik wil namens de ChristenUnie D66, PvdA, GroenLinks en CDA feliciteren met het bereikte coalitieakkoord. Er staan onze stad forse opgaven te wachten in met name het sociaal domein en op financieel gebied. Mooi dat er geld komt voor de reductie van de financiële schuld van de gemeente. Ik lees echter nergens met hoeveel euro de schuld de komende periode zal worden teruggebracht. Is mevrouw Pippel als fractievoorzitter van de grootste coalitiepartij bereid zich vast te leggen op het doel voor halverwege het eind van deze coalitieperiode? We moeten als gemeente 10 miljoen euro per jaar gaan bezuinigen. De coalitie lijkt dat te doen, maar reserveert tegelijkertijd 2 miljoen euro voor nieuw beleid. Dan is er nog 800.000 euro die is ingeboekt voor de VRK waarvoor nu al een veto van andere gemeenten dreigt. Kan de coalitie aangeven hoeveel ze nu daadwerkelijk bezuinigt? Ik kom niet verder dan zo'n 7 miljoen euro. En dan zijn veel van die bezuinigingen nog onzeker of zelfs niet benoemd in het coalitieakkoord. Toch is de coalitie optimistisch en ze rekent op voordelige rekensaldo's voor de algemene reserve. Als het weerstandsvermogen ruim voldoende is, dan mag de helft worden ingezet voor het verlagen van de bezuinigingsopgave. Zolang de stad er financieel slecht voorstaat, moet je de teugels niet laten vieren als het even iets beter lijkt te gaan. En als de coalitie nu had gezegd de helft van het positief saldo te investeren in het wegwerken van de onderhoudsachterstanden, dan had mijn fractie hiermee ingestemd. Dat is immers ook een soort schuld. Maar nee, de coalitie bezuinigt juist elk jaar 1 miljoen euro op onderhoud door het kwaliteitsniveau te verlagen. Nu wil de ChristenUnie daarover wel meedenken, maar kan de heer Van Driel uitleggen waarom hij akkoord gaat met het ontstaan van nieuwe onderhoudsachterstanden en dat er pas in 2016 begonnen wordt met de schuldreductie? Dan het sociaal domein. Hier komt de reserve voor van 6 miljoen euro. Het is heel verstandig om geld opzij te zetten om risico's op te vangen, maar het is incidenteel geld. In 2016 is er nog maar 0,5 miljoen euro en daarna maakt de coalitie geen geld vrij. Heeft de heer Fritz van de PvdA hiermee niet een basis gelegd voor een nieuwe,

pijnlijke keuze in het sociaal domein als er straks toch een groter beroep op voorzieningen wordt gedaan dan gedacht? Een aantal zaken in het coalitieakkoord steunt mijn fractie niet. Minder regels is prima, maar 800.000 euro bezuinigen op handhaving lijkt ons te veel. Ook steunt de ChristenUnie de verruiming van de sluitingstijd van de horeca niet. Natuurlijk staan er ook heel veel goede dingen in het coalitieakkoord, bijvoorbeeld een ander lotingssysteem voor de middelbare scholen. Het is alleen lang niet altijd concreet. Zo heeft D66 ongetwijfeld ingebracht dat er meer bevoegdheden moeten worden gegeven aan originele burgerinitiatieven. Mooi, maar wat gaan we hiermee doen? Komt er voor elke wijk een wijkcontract, mevrouw Pippel? En dan GroenLinks. Mooi dat er niet wordt bezuinigd op Haarlem Klimaat Neutraal en op de natuur- en milieueducatie, maar qua bereikbaarheid dreigt stilstand. Er wordt 400.000 euro bezuinigd op beleidsontwikkeling hiervoor. Hiermee verdwijnen niet alleen de Mariatunnel en de Bernardtunnel naar de verre toekomst, maar lijkt er ook weinig ruimte te zijn voor de ambities voor openbaar vervoer en fiets. De coalitie spreekt over stimuleren van het gebruik van de fiets. Dat is mooi, maar gaat de coalitie met een beperkt, extra budget het doel uit het eigen verkiezingsprogramma van GroenLinks halen om Haarlem in 2018 fietsstad van Nederland te maken? Kan de nieuwe coalitie toezeggen dat een uitgewerkt voorstel voor de fietssnelweg naar Amsterdam uiterlijk 1 november naar de gemeenteraad wordt gestuurd? Er ligt nota bene geld hiervoor op de plank. Misschien gaat de HOV naar de Zuidas deels al in uitvoering de komende vier jaar, zo lees ik voorzichtig. Is de coalitie bereid het collegeprogramma op dit punt aan te scherpen en kan wethouder Sikkema toezeggen uiterlijk maart 2018 de officiële opening te doen? Ik gun het haar van harte. De komende maanden zullen we genoeg spreken over de details van het coalitieakkoord. Vandaag staat een jonge en enthousiaste groep wethouders te trappelen van ongeduld om aan de slag te gaan en die wil natuurlijk dat ik het kort houd. Als welkomstcadeau heb ik hier een glazen voorraadpot voor op de colleegetafel. Hij is van glas, omdat ik hoop op een transparant college. De plot zit vol muntrop om - als hij bijna leeg is - het college steeds weer te herinneren aan de schuldenlast van de gemeente. Vrijwel elk besluit kost immers geld en ik daag de wethouder financiën uit deze pot goed te bewaken ook buiten de vergadering om en tijdig aan te vullen zodat het weerstandsvermogen van het college goed blijft en de pot niet zal verdwijnen zoals de ambtsketen van de burgemeester. Mijn fractie heeft vertrouwen in deze bestuurders, maar dan zal dit team wel wat moeten waarmaken. De ChristenUnie verwacht een open houding naar de raad. Wij zijn een oppositiefractie, maar wij voelen ons verantwoordelijk om constructief mee te denken. Uiteraard zullen wij waar nodig kritisch zijn. Mijn fractie wenst de nieuwe wethouders veel wijsheid en zegen toe bij het besturen van onze mooie polenta.

De VOORZITTER: Dan vermoed ik dat we nu alle sprekers hebben gehad. Nee, de heer Van den Raadt nog.

De heer VAN DEN RAADT: Ik heb niets opgeschreven, ik doe het spontaan. Er kan iets misgaan. Ik kan misschien iemand te veel complimenten geven, ik kan iemand misschien te veel beledigen. Het kan allemaal gebeuren. Trots heeft een ding geleerd namelijk dat de coalitieonderhandelingen beginnen voordat de verkiezingsuitslag bekend is. Dat moet ik even onthouden voor de volgende keer. Complimenten aan alle partijen daarvoor, vooral ook voor de PvdA. Goed onderhandeld. Ik vond het lief dat de SP al meteen over verkiezingsbeloften begon. In 2010 was ik schaduwraadslid en toen heb ik dat ook een jaar geprobeerd. Men vond dat vervelend en ik heb het een jaar over de coalitiebeloften gehad. Maar ja, dat was ook vervelend. Veel sterkte daarmee. Bij de onderhandelingstafel, toen ik bij de PvdA zat, werd er gevraagd of ik ging meewerken of dat ik er met gestrekt been inging. Toen dacht ik natuurlijk nog dat ik een kans had om in de coalitie te komen en dus gaf ik een sociaal wenselijk antwoord. Ik zal er alleen met gestrekt been ingaan als beloftes door de coalitiepartijen zelf gemaakt, niet gehandhaafd

worden. Ik zwak dan mijn gestrekte been iets af, maar we moeten niet meer mensen krijgen die niet meer naar de stembus gaan omdat ze er geen vertrouwen in hebben. Ik ben er trots op dat veel mensen juist Trots hebben gestemd omdat ze denken dat we het anders gaan doen dan de bestaande partijen. Kom alstublieft je beloften na, dan zul je van mij weinig last hebben.

De VOORZITTER: Het volgende dat we nu gaan doen is dat ik aan de fractievoorzitters van de coalitiepartijen ga vragen wie zij voorstellen als wethouder. Wij hebben wel een vermoeden wie dat zijn en dan wil ik degenen die genoemd worden, vragen hier achter de tafel plaats te nemen. Die hebben dan allen expliciet de tijd om aan te geven wat ze de komende periode van plan zijn. Dat zou hier en daar aanleiding kunnen geven tot wat discussie, maar gelet op de tijd en op de ambitie om rond een uur of elf de boel af te ronden, zou ik u willen vragen terughoudend te zijn met interrupties.

Mevrouw PIPPEL: D66 stelt twee wethouders voor voor benoeming in het nieuwe college. Laat ik beginnen met de eerste, Ewald Cassee. De heer Cassee heeft de afgelopen jaren laten zien dat hij een uitstekend bestuurder is. Hij weet binnen no time dossiers te doorgronden en hij is een meester in zaken op orde brengen. Mensen die hem wat langer kennen, weten dat hij participatie heel belangrijk vindt, maar dan wel op een moment dat het er nog toe doet - zoals hij dat altijd treffend zegt. De heer Cassee behoudt een groot deel van zijn portefeuille en daaraan toegevoegd zien wij financiën en bedrijfsvoering. De ander is Jack van der Hoek. Hij heeft zich de afgelopen jaren laten zien als een man die erg geliefd is onder Haarlemmers. Hij was als wethouder een ambassadeur in de stad, een graag geziene gast bij sportverenigingen en welzijnsinstellingen. Bovenal heeft de heer Van der Hoek de kaders voor de transities in het sociaal domein in de steigers gezet samen met collega Nieuwenburg. Hij refereerde er daarnet al aan. Deze visie legde een uitstekende basis voor de implementatie van de decentralisaties. Onze coalitie bouwt voort op deze kaders. De heer Van der Hoek behoudt een groot deel van zijn portefeuille en hij richt zich daarnaast op cultuur.

De heer FRITZ: Het is mij een ongelooflijk groot genoegen namens onze partij Joyce Langenacker voor te dragen. Mensen die de vorige periode in de raad zaten, kennen mevrouw Langenacker als onze voormalige fractievoorzitter. Iemand met een groot sociaal hart die duidelijk voor deze portefeuille, werk, sociale zaken, economische zaken, wonen, sociaal domein, een geschikt persoon is. Toen zij raadslid werd, heeft ze binnen de partij campagne gevoerd met de slogan 'Van een iksamenleving naar een wijsamenleving'. We gaan het nu samen doen. Als iemand daaraan invulling weet te geven, is het mevrouw Langenacker.

Mevrouw HUYSSSE: De afgelopen maanden waren enorm spannend. Eerst de verkiezingen, daarop de onderhandelingen met als resultaat een akkoord waarop wij als GroenLinks trots zijn en waarmee we samen met de inwoners van Haarlem aan de slag willen. Met het vervullen van de wethoudersvacature volgde voor GroenLinks een nieuwe uitdaging. Toen de oorspronkelijke keuze niet realiseerbaar bleek, moest GroenLinks op zoek naar andere mogelijkheden. Soms zie je de oplossing die zich het dichtst bij bevindt en het meest voor de hand ligt, over het hoofd. Ook bij de keuze voor een nieuwe wethouder van GroenLinks bleek de oplossing vlakbij, namelijk in de persoon van onze fractievoorzitter Cora-Yfke Sikkema. Zij is als onderzoeker en adviseur werkzaam bij het nationaal crisisteam. Tot gisteren. In de vorige raadsperiode was zij voorzitter van de rekenkamercommissie tot het moment waarop zij Tenda Hoffmans opvolgde als fractievoorzitter. Voorafgaand aan haar raadslidmaatschap was zij vier jaar voorzitter van de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad, de SAMS, en de GroenLinksfractie is ervan overtuigd dat mevrouw Sikkema een wethouder met een

nieuwe stijl en met elan wordt die uitstekend past binnen het team van de reeds bekende, voorgedragen wethouders. Mevrouw Sikkema is een betrokken politica met visie, met een scherp analytisch vermogen, met een groot hart voor Haarlem en de Haarlemmers. We verwachten dat zij binnen een college GroenLinkswaarden als duurzaam, sociaal, open en verdraagzaam ook in tijden van bezuinigingen goed naar voren zal brengen. Hiermee stellen wij onze kandidaat Cora-Yfke Sikkema als wethouder voor GroenLinks in het college van 2014-2018 voor. Wij wensen haar veel succes.

De heer VAN DRIEL: De grote vraag is: wordt hij nu ook de beste wethouder? Ik ben ervan overtuigd dat de portefeuille jeugd, onderwijs en sport hem op het lijf geschreven is. Merijn Snoek zal zich hiervoor met passie inzetten, een zware en verantwoordelijke taak. Zes jaar geleden werden wij samen fractieassistent. Vier jaar geleden werden we samen raadslid. Nu wordt de heer Snoek wethouder en ben ik fractievoorzitter. Dat betekent in zekere zin afscheid nemen. Jij gaat aan de slag met de nieuwe collega's in het college en wij gaan verder als coalitiefractie. Voor ons allebei nieuw, maar een mooie uitdaging. Samen gaan we ons inzetten voor Haarlem. Nu vernam ik vanmorgen uit de krant van iemand met dertig jaar ervaring in het openbaar bestuur, dat je met deze portefeuille een pretpakket hebt gekregen. Daarom had ik natuurlijk een boekje voor je moeten kopen zoals dat gebruikelijk is bij dit soort momenten om de tijd een beetje te doden als je straks zit te niksen in je chique werkkamer. Daarop had ik echter niet gerekend. We houden het dus maar bij ons voorgenomen cadeau, een appelboom. Meer specifiek: een speciaal gekweekt christendemocratisch appélboompje. Leuk voor in jouw tuin als nestelgelegenheid voor meeuwen. Symbolisch zou je er nog bij kunnen zeggen dat deze boom het moment markeert dat je wethouder bent geworden, dat je maar veel vrucht mag dragen in je werk et cetera et cetera, maar dan wordt het weer zo'n typisch CDA-praatje. Dat doen we niet. Hier is je boom. Laat hem monumentaal worden, dan nemen we hem op in het bestemmingsplan.

5. INSTALLATIE NIEUW COLLEGE

De VOORZITTER: Dan zijn alle zetels weer bezet, maar er moet natuurlijk nog wel even gestemd worden. Voordat we dat gaan doen, is het goed even te horen wat de ambities zijn. Het lijkt me goed, zeker nu we eindelijk weer eens een vrouw in het college hebben, met de dames te beginnen. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Langenacker.

Mevrouw LANGENACKER: Nee, nee. Nee, nee. Nee, nee. Nee, nee. Mijnheer Van den Raadt, u herkent het. Een aantal maanden geleden bij uw eigen installatie hier hebt u die woorden een aantal keren gebruikt. Het was een herkenbaar verhaal. We hebben allemaal campagne gevoerd met een inhoudelijke boodschap. Hoe frustrerend is het dat je dan je politieke boodschap in de brievenbus wil doen en tegen een nee, nee-sticker aanloopt. De afgelopen maanden heeft een aantal partijen uit deze raad samen een nieuw coalitieprogramma geschreven. De reacties van andere partijen hier in de raad zijn heel verklaarbaar. Constructief heb ik gehoord, maar ook kritisch en vragend en misschien op een aantal punten nee, nee. Of misschien bij sommige partijen nee, ja. Ik begrijp dat heel goed. U zou soms andere keuzes hebben gemaakt of u zet wellicht vraagtekens bij de haalbaarheid van onderdelen van dit programma. Toch hoop ik dat u als gemeenteraad de verbanden ziet. U weet dat we een gezamenlijke opdracht hebben om 10 miljoen euro extra te bezuinigen, dat de schuld van Haarlem te groot is geworden en dat daaraan iets moet worden gedaan en dat we de komende jaren drie decentralisaties vorm moeten geven met financiële risico's waarbij veranderingen die nodig zijn kunnen leiden tot weerstand en praktijkfouten die horen bij de opstart en verandering. Ik spreek hier de hoop uit dat we u als college kunnen vinden op deze grote onderwerpen, omdat deze

onderwerpen ons verbinden en het verschil kunnen maken. Ik zal daar als wethouder met de participatiewet in portefeuille, maar ook vanuit mijn rol als coördinator van de decentralisaties graag samen met u optrekken. Ik wil nog een ander punt benoemen uit dit programma. We kiezen in dit programma voor een eigentijdse bestuursstijl, mevrouw Pippel gaf dat al aan, waarin we initiatieven van inwoners mogelijk maken en aanmoedigen om open mee te denken in verschillende oplossingen. Een lokale overheid die denkt in kansen en mogelijkheden en daarmee de relatie met onze inwoners serieus neemt. Als wethouder die ook economie in portefeuille heeft, wil ik bij twee initiatieven even apart stilstaan die goed zijn voor onze stad en onze economie. Serious request van dit jaar en Kenau. Als eerste noem ik serious request. Ik kijk ontzettend uit naar dit evenement aan het einde van het jaar en ik hoop echt samen met dit college, met u als raad en met de stad dat dit een groot succes wordt. Een feest voor ons allen en goed voor onze ondernemers. Vanuit de economische agenda zetten we in op de muzikale industrie om die nog meer op de kaart te zetten. Dan Kenau. Onze stad staat bol van films, opera en tentoonstellingen over Kenau. Ik heb vanavond speciaal mijn Kenauarmband omgedaan die ik van mijn fractie heb gekregen. Als symbool van deze armband staat lef, kwaliteit, oorspronkelijkheid en de menselijke maat. Deze kwaliteiten passen heel goed bij dit programma en dit college en ik zal er de komende vier jaar alles aan doen om deze omschrijvingen als uw wethouder in de praktijk waar te maken. De steun die ik heb gekregen voor deze benoeming door allereerst de inzet tijdens de verkiezingen en daarna bij de onderhandelingen door de heer Fritz die het fantastisch heeft gedaan en natuurlijk daarnaast onze fractie, mijn partij, mijn partijgenoten, ook in de vorige periodes en u als raad maken mij ontzettend trots. Het is een prachtige, eervolle baan die ik met heel veel plezier en enthousiasme ga uitvoeren ondanks de financieel moeilijke tijden. Daarbij heb ik veel zin en vertrouwen in de samenwerking met dit college. Ik wil iedereen ontzettend bedanken. Mijn familie, mijn vorige werkgever en alle anderen die hebben meegewerkt aan waar ik nu sta. Wat ik hoop, is dat uw deur, als gehele raad op al die moeilijke onderwerpen ook openstaat en dat de nee, nee-sticker regelmatig wordt vervangen door een of twee heldere ja's zodat we samen deze periode tot een succes kunnen maken.

Mevrouw SIKKEMA: Daar sta je dan, als wethouderskandidaat. Wat een eer. Ik heb er ontzettend veel zin in. Ik zal het met hart en ziel doen voor de stad en voor de bewoners van wie ik er veel hoop te ontmoeten en dat komt wel goed met de portefeuille die ik krijg. Samenwerking met de stad stond in de vorige periode al centraal, waarbij ik zie dat daarbij een kentering plaatsvindt. De gemeente betreft Haarlemmers steeds eerder bij projecten van de gemeente en dat juich ik enorm toe. Tegelijkertijd moet de gemeente nu ook meer meegaan met de ideeën vanuit de stad zelf, met initiatieven vanuit de stad. Denk aan duurzame energie Ramplaan of het buurtbedrijf Leidsebuurt. Dit college wil die andere manier van werken doorvoeren. Daarin zijn wij unaniem. Ik zie ernaar uit hieraan met elkaar concreet vorm aan te geven. Dat zullen we met elkaar gaan doen. Dat houdt niet op bij de collegeleden. Dit doen we samen met de raad, de coalitie en de oppositiepartijen en met de stad. Dat kan ook niet anders, want in deze lastige tijd willen we de stad draaiende houden. Dat vergt een andere houding van iedereen. Ik ben ervan overtuigd dat die samenwerking van groot belang is voor de portefeuille die ik als wethouder heb: beheer en onderhoud, duurzaamheid en mobiliteit, zaken die de Haarlemmers direct raken. Zaken die vanuit de stad veel mooie initiatieven kennen, waar de gemeente een faciliterende rol kan spelen door mensen met elkaar te verbinden en regels die elkaar tegenspreken aan te pakken. Ik zie dat als een grote uitdaging en die samenwerking is ook nodig omdat we met elkaar hard moeten werken om Haarlem Klimaat Neutaal met elkaar in 2030 te halen. Het is ook nodig omdat er bezuinigd wordt op beheer en onderhoud en we verwachten dus meer van elkaar. Er is extra geld voor duurzaamheid en groen en daarmee ben ik als wethouder duurzaamheid erg blij mee. Ook omdat ik geloof dat investeren in duurzaamheid zich terugverdient op termijn, niet alleen

uitgedrukt in geld, maar ook in kwaliteit van leven in onze mooie stad. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Ik zie ernaar uit om hierover met jullie van gedachten te wisselen en het debat hierover met elkaar aan te gaan. Dank voor het vertrouwen.

De heer SNOEK: Zojuist hebben we met elkaar als raad het coalitieprogramma besproken en dit is uw opdracht aan ons als college. Zo ervaar ik dat echt en daarom ben ik ook blij dat het draagvlak ervoor breed is in de raad, niet alleen binnen de coalitie, maar ook bij de oppositie. Ik heb de kritiekpunten goed gehoord. Die neem ik mee. Het coalitieprogramma kent twee delen: het bestuursakkoord – dat gaat over het hoe – en het beleidsakkoord – dat gaat over het wat. Over dat bestuursakkoord is al veel gezegd. Het gaat over de gewenste bestuursstijl en voor mij staat daarin centraal het vertrouwen in de kracht van de samenleving. Dat betekent initiatievenondersteuning in plaats van als overheid alles willen doen en permanent in gesprek blijven met elkaar. Het wat staat dus in het beleidsakkoord en een van de lastige dingen die daarin staat, is de bezuiniging. Die bezuinigingen zijn nodig vanwege de financiële situatie van Haarlem en vanwege de aanhoudende crisis, maar we moeten nu onze verantwoordelijkheid nemen en die rekening niet doorschuiven naar een volgende generatie. De volgende generatie is volgens mij de kern van mijn portefeuille, mijn beoogde portefeuille jeugd, onderwijs en sport. Ik wil graag op al die drie punten wat kansen en uitdagingen benoemen. Op onderwijs heb ik te maken met een verschuiving in de onderhoudsbudgetten waardoor we als gemeente het gesprek met schoolbesturen moeten aangaan. Dat wordt nog lastig. We willen een nieuwe systematiek van loten en het uitgangspunt is dat geen kind meer twee keer wordt afgewezen bij zijn schoolkeuze. We willen naar één inschrijfdatum voor het basisonderwijs zodat alle kinderen hetzelfde vertrekpunt hebben en evenveel kansen hebben. Dit zijn geen zaken die wij als gemeente eenzijdig kunnen doen. Dit moeten we samen met de schoolbesturen doen. Dan sport. Ook hier helaas bezuinigingen op de subsidies voor verenigingen, op de sportvoorzieningen. We gaan naar een nieuwe subsidiestructuur. De heer Van Driel refereerde er al aan. Daarin moeten ook de bijdragen van de verenigingen aan het sociaal domein een plek krijgen. Gelukkig is er ook extra geld voor het stimuleren van topsport, voor talentontwikkeling, voor breedtesport en voor sportevenementen. Als derde onderwerp de jeugdzorg, het zwaarste onderdeel van mijn portefeuille waarvoor ik het liefst zeven dagen per week zou willen hebben. Dit gaat over kwetsbare kinderen, misschien wel de belangrijkste opgave voor een zorgzame samenleving. Een lastige opgave ook. Het voordeel is dat er al beweging is in het veld. Er moeten dingen veranderen. Dat biedt ook de kans om dingen ten goede te veranderen. We hoeven het niet op gang te brengen, maar wel naar de juiste kant toe te brengen. Dit is een regionale opgave die we samen met IJmond en Haarlemmermeer doen. Ik heb voor mezelf twee centrale doelstellingen. De eerste is dat professionals direct aan het werk gaan en niet de bureaucratie begint te draaien als zich een noodsituatie voordoet. Dat heb ik u beloofd, mijnheer Garretsen. De tweede is dat u als raad een sturingsinstrument krijgt, zodat u weet of het goed gaat. Vorige week dinsdag waren we bij de provincie waar we heel duidelijk aangaven dat dat van belang is en dat zullen we samen met elkaar moeten ontwikkelen. Tot slot, ik ben enorm trots en blij met deze portefeuille. Drie onderwerpen die mij heel na aan het hart liggen. Ik hoop op uw vertrouwen om samen met u, met de organisatie, met de regiogemeenten, met de sportverenigingen, schoolbesturen, maar vooral ook met de Haarlemmers aan de slag te mogen.

De heer VAN DER HOEK: Dat D66 mij opnieuw als kandidaat-wethouder heeft voorgedragen, maakt mij trots en ik ben ook blij dat men dat gedaan heeft. Als je naar de portefeuilles kijkt die mij worden toevertrouwd, dan is er sprake van een behoorlijke continuïteit in onderwerpen. Niet in de laatste plaats die binnen het sociaal domein, Wmo en Welzijn. Die continuïteit is mijns inziens ook terecht en noodzakelijk. Na de voorbereiding op komt immers in 2015 de uitvoering van. Van de overkomst van de

AWBZ-taken naar de Wmo, van effectief omgaan met budgetten, van anders inrichten van voorzieningen. Ik zal daarbij steeds degene voor ogen houden voor wie we het doen: de Haarlemmer die, al dan niet tijdelijk, beperkt is in zijn of haar deelname aan de maatschappij. Dat betekent doordenken, anticiperen. Wat betekent het als een maatregel straks praktijk wordt op de korte maar ook op de lange termijn? De wetenschap dat verandering waarschijnlijk een constante wordt in plaats van zekerheid voor jaren. Daarom reken ik op u als raad. Voor die opgave staan we samen. Binnen die opgave geldt dat volgens mij ook voor het individu, maar in balans met het belang voor allen. Dat betekent niet alles bedenken achter de stadhuisafels, maar eropuit. In gesprek. Dat doen we al, maar dat zal de heer Mulder aanspreken, nog meer dan voorheen zal ik op werkbezoek moeten gaan, met burgers en belangenorganisaties aan tafel moeten gaan zitten. Waarom? Om persoonlijk te horen hoe de uitvoering van al die taken verloopt, wat die voor mensen in hun persoonlijk leven betekent, waar we kunnen bijsturen en waar het echt niet anders kan. Om in de trend van mijn portefeuille volksgezondheid te spreken: vinger aan de pols houden dus. Iedere arts zal beamen dat preventie meer oplevert en bespaart dan behandelen. Dat brengt me op een nieuwe portefeuille: burgerparticipatie. We deden en doen al veel op dit vlak, maar de kunst wordt ook hier mensen meer bij beleid of uitvoering te betrekken, met meer verantwoordelijkheid waar mogelijk op het moment dat het er nog toe doet in plaats van achteraf discussies te voeren en gelijk proberen te krijgen. De positieve kracht van de samenleving gebruiken dus. De kracht van de steeds mondiger burger. Al dan niet via sociale media met steeds vaker goede ideeën op allerlei gebied die onze gemeente, onze gemeenschap socialer, zorgzamer, economisch aantrekkelijker en leefbaarder maken of het nu gaat om mens of dier. Aan die leefbaarheid levert ook Cultuur met een grote C een belangrijke bijdrage en vanuit die wetenschap zal ik mij graag inzetten voor die Cultuur voor alle lagen van de samenleving om die te bevorderen in de wetenschap dat ook vanuit het veld een bijdrage wordt gevraagd aan de financiële opgave van onze stad. Daar zal de balans moeten worden gezocht tussen wat wenselijk is en haalbaar, net zoals bij de dienstverlening. De ambitie is meer digitaal. Daarom wordt ook gevraagd. Toch wil ervoor waken dat we een mailbox worden, waar een gesprek niet meer mogelijk is. Ik ga voor persoonlijk waar het moet en digitaal waar het kan. U kunt op mij rekenen zoals u ook de afgelopen vier jaar op mij hebt kunnen rekenen: betrokken, zichtbaar, aanspreekbaar, op straat, in de kroeg en in de kerk en soms zingend op een podium. Ik ben er weer graag voor iedere Haarlemmer, hoe divers die ook is. Heel graag met een relativerende lach op z'n tijd, want het leven is al ernstig genoeg. Voorzitter, u memoreerde het vreemdelingenlegioen. Ik was vier jaar geleden een van de nieuwe recruten. Ik ben blij dat mij opnieuw het vertrouwen wordt gegeven als Haarlemse veteraan om aan een nieuwe missie te beginnen en ik verheug me op de samenwerking in ons nieuwe college. Ik zie ernaar uit de komende jaren vele Haarlemmers en Spaarndammers te ontmoeten. Een ding is zeker, we moeten het indachtig het collegeprogramma Samen doen!

De heer CASSEE: Ook mij past dank voor de samenwerking de afgelopen vier jaar en het feit dat de fractie van D66 mij opnieuw heeft voorgedragen voor dit fraaie ambt met een portefeuille die door sommigen als een waterhoofd wordt aangemerkt. Een waterhoofd met rode stippen. Dat is eigenlijk wel een mooi beeld. Die portefeuille is om een aantal redenen interessant. We hebben de afgelopen vier jaar hard getrokken aan de ruimtelijke ontwikkeling. Daarvan heb ik vorige week donderdag al gezegd dat er een nieuwe realiteit is ontstaan. Daar is geen crisis meer. Er is een nieuwe realiteit ontstaan en die nieuwe realiteit vraagt een nieuwe benadering van een markt, van de stad, van bestemmingsplannen, van ontwikkelingsplannen, van het berekenen van grondprijzen – maar daarmee zal ik u vanavond niet lastig vallen, want dat wordt nog een heel gedoe – en het maakt het nodig om scherpere keuzes te maken. Die keuzes zijn in het coalitieprogramma mooi opgeschreven. We hebben inderdaad een ontwikkelstrategie

Haarlem-Oost, we blijven inzetten op de oostkant van de stad. Daar zit de prioriteit. Daar gaan we het met elkaar nog over hebben. Dat zal de komende jaren in overwegende mate bepalend zijn voor dat deel van mijn portefeuille. Over de vastgoedportefeuille kun je ook het een en ander zeggen. Het is een weerbarstig dossier gebleken, maar nu zijn we dan toch echt goed op weg en het eind is in zicht. Ook daarover komen we te spreken. De MRA. We hebben heel hard gewerkt aan een nieuwe plek van Haarlem in Zuid-Kennemerland, maar ook in de Metropool Regio Amsterdam, het westelijk deel van de Metropool Regio Amsterdam. Dat samenwerken is gebleken nodig te zijn. We zitten nu eenmaal in dat grote systeem. De collega's die het sociaal domein gaan doen, weten als geen ander dat nu al die regionale samenwerking op die dossiers onvermijdelijk is en daarin moeten we dus goed investeren. Financiën en bedrijfsvoering. De opgaven die er liggen, die liegen er niet om. Er is in het programma een aantal richtingen bepaald en er zijn bedragen genoemd. Ik heb de eer en het genoegen om binnenkort met u bij de behandeling van de Kadernota de kaders voor de begroting vast te stellen en dan gaan we het meer en detail erover hebben om vervolgens bij de begroting in het najaar het echt goed ingevuld te hebben. Ik denk dat het daarop zal neerkomen. Wat bedrijfsvoering betreft, die nieuwe werkwijze die we bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ontwikkeling hebben gehad en waarvan mijn collega's al hebben gezegd dat het belangrijk is de stad er meer bij te betrekken, vraagt ook een andere aanpak vanuit de organisatie. We hebben dat ingericht met gebiedsgericht werken, maar het betekent ook een cultuuromslag. Ik zie er buitengewoon naar uit om me vanuit de portefeuille bedrijfsvoering daarmee bezig te houden. Ik ontkom er natuurlijk ook niet aan te zeggen dat we het samen doen. Dat staat hier. Samen doen! Dat deden we eigenlijk al de afgelopen vier jaar, maar we gaan het intensiever doen. Dat vraagt van ieder ook een cultuuromslag. Dat betekent namelijk dat we met de stad anders omgaan, dat we met de organisatie anders omgaan en dat betekent misschien ook wel dat de raad met het college anders omgaat. En misschien gaat het college intern wat anders met elkaar om. Dat zie je ook aan hoe we de portefeuilledistributie hebben gedaan. Vier jaar geleden heb ik volgens mij gezegd dat mijn motto was en is 'Wie niet kan delen, kan niet vermenigvuldigen'. Dat was in 2010 zo en dat is nog steeds zo. Dus u kunt mij de komende vier jaar op dat motto aanspreken.

4. VERSLAG ONDERZOEK GELOOFSBRIEVEN WETHOUDERSKANDIDATEN EN STEMMING

De VOORZITTER: Het volgende onderdeel is de stemming. Ik vraag de heer Vrugt of hij ons wil rapporteren over de bevindingen van de commissie Geloofsbrieven.

De heer VRUGT: De commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven van de kandidaatgestelde wethouders Ewald Cassee, Jack van der Hoek, Joyce Langenacker, Cora-Yfke Sikkema en Merijn Snoek heeft de geloofsbrieven van betrokkenen onderzocht en akkoord bevonden. Alle gekandideerde wethouders zijn benoembaar bevonden. De raad wordt voorgesteld deze conclusie over te nemen en de geloofsbrieven goed te keuren. Vastgesteld 20 mei 2014 door de leden mevrouw Van der Smagt, de heer Smit en ondergetekende.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu de stembus rond laten gaan en als dat gebeurd is, gaan we schorsen, zodat de stemcommissie kan tellen. Ik schors de vergadering kort en ik vraag u in de buurt te blijven.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik kan u melden dat alle wethouders zijn gekozen. Ik moet nu formeel vragen of u de benoeming aanvaardt. Mijnheer Cassee, aanvaardt u de benoeming?

De heer CASSEE: Ja.

De VOORZITTER: Mevrouw Langenacker, aanvaardt u de benoeming?

Mevrouw LANGENACKER: Ja.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Hoek, aanvaardt u de benoeming?

De heer VAN DER HOEK: Ja.

De VOORZITTER: Mevrouw Sikkema, aanvaardt u de benoeming?

Mevrouw SIKKEMA: Ja.

De VOORZITTER: Mijnheer Snoek, aanvaardt u de benoeming?

De heer SNOEK: Ja.

5. INSTALLATIE NIEUW COLLEGE

De VOORZITTER: Mooi. Dan gaan we nu over tot het afleggen van de eed of de gelofte. Ik wil u allemaal vragen te gaan staan. We doen het als volgt. Wethouder Van der Hoek legt de eed af en de andere wethouders de gelofte. Dat betekent dat ik met de eed begin en dan vraag ik de heer Van der Hoek na het uitspreken van de tekst te zeggen: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

“Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.”

De heer Van der Hoek: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik nu over tot het voorlezen van de gelofte.

“Ik verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen.”

De heer CASSEE: Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw SIKKEMA: Dat verklaar en beloof ik.

De heer SNOEK: Dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw LANGENACKER: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan bent u nu allen geïnstalleerd tot wethouder. Van harte gefeliciteerd daarmee.

6. VERSLAG ONDERZOEK GELOOFSBRIEVEN IN VERBAND MET TOELATING ALS LID VAN DE GEMEENTERAAD

De VOORZITTER: Door deze benoeming hebben we natuurlijk ook weer twee vacatures in de gemeenteraad en die gaan we onmiddellijk opvullen. U weet dat voorgedragen zijn de heer Visser van het CDA en mevrouw Klazes van GroenLinks. Wederom heeft de commissie Geloofsbrieven onderzoek gedaan en ik wil de heer Vrugt vragen de bevindingen te presenteren.

De heer VRUGT: De commissie uit de raad van de gemeente Haarlem in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en verdere bij Kieswet gevorderde stukken ingezonden door J.J. Visser en S.K. Klazes op dinsdag 20 mei 2014, benoemd tot leden van de raad van de gemeente Haarlem, rapporteert de raad van de gemeente Haarlem dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de genoemden aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert tot hun toelating als lid van de raad van de gemeente Haarlem.

7. INSTALLATIE RAADSLEDEN

De VOORZITTER: Dan wil ik de heer Visser en mevrouw Klazes vragen hier voor mij te komen staan en dan verzoek ik de raad weer op te staan. De heer Visser legt de eed af en mevrouw Klazes de gelofte. Ik begin bij de eed.

“Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

De heer VISSER: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

“Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

Mevrouw KLAZES: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan bent u nu geïnstalleerd als lid van de gemeenteraad en ik wens u daarmee veel succes en plezier.

8. DIVERSE BENOEMINGEN

Dan hebben we nog een enkele formaliteit en dat betreft de benoeming in diverse raadsfuncties. Daarvoor gaan nu ook weer twee stembiljetten rond. Als dat klaar is, gaan we de vergadering heel even schorsen. Ik verzoek u wel in de zaal te blijven, want dan kunnen we verder en dan is er daarna alle gelegenheid om met elkaar het glas te heffen op

de nieuwe periode, het nieuwe coalitieakkoord, de nieuwe wethouders en de nieuw benoemde raadsleden. Dan schors ik nu de vergadering.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Nog even het staartje van deze vergadering. Dat is de uitslag van de stemmingen. Ik noem eerst even de personen die benoemd zijn in de verschillende commissies. Mevrouw Huysse, van wie we net gehoord hebben dat ze fractievoorzitter van GroenLinks is geworden, overigens nog gefeliciteerd daarmee, is benoemd tot voorzitter van de commissie Ontwikkeling en ze is ook lid van het presidium. Plaatsvervangend voorzitter van de commissie Bestuur is de heer Visser van het CDA geworden. Plaatsvervangend voorzitter van de commissie Beheer is de heer Azannay. Te benoemen als lid van de commissie Ontwikkeling de heer Visser van het CDA en ook de heer Gün van GroenLinks. Mevrouw Huysse is ook benoemd als lid van de commissie Bestuur. Mevrouw Klazes is benoemd als lid van de commissie Beheer en als lid van de commissie Samenleving. Dan is er inmiddels ook een waarnemend raadsvoorzitter gekozen, dat is de heer J.J. Visser.

9. SLUITING

De VOORZITTER: Daarmee denk ik dat we aan het eind zijn gekomen van deze vergadering. Iedereen van harte gefeliciteerd met de benoemingen en alle nieuwe posities. Laten we nog even in de refter een glas drinken en vanaf morgenochtend met nieuwe elan aan de gang gaan.

Aldus vastgesteld in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

Griffier

Voorzitter